

BP საქართველოში
მდგრადი განვითარების
ანგარიში
2008

bp.com/countrysustainabilityreports

შინაარსი

- 01 BP საქართველოს გენერალური მენეჯერის მიმართვა
- 02 მილნევები და ამოცანები
- 03 BP საქართველოში
- 04 BP-ის საქმიანობა საქართველოში
- 08 უსაფრთხო და საიმედო ენერგორესურსები
- 11 ადამიანთა რესურსი
- 13 ადგილობრივი რესურსი
- 17 ჩვენი საქმიანობის მაჩვენებლები
- 19 დამოუკიდებელი შემფასებლის განცხადება
- 20 ტერმინების განმარტება
- 20 დამატებითი ინფორმაცია

ანგარიშის შესახებ

ეს არის BP-ის მიერ საქართველოში გამოცემული მდგრადი განვითარების მეზუთე ანგარიში, რომელიც აღნერს ჩვენს საქმიანობას საქართველოში 2008 წელს და სხვადასხვა მაჩვენებლებით გამოხატულ ამ საქმიანობის შედეგებს. ჩვენთვის „მდგრადობა“ ნიშავს BP-ის, როგორც სანარმოო ჯგუფის უნარს, განახლოს აქტივები, შექმნას და მომზადებელს მოსახლეობის პროდუქცია, გაუმჯობესოს მოსახურება საზოგადოების მზარდი მოთხოვნილებების საპასუხოდ, მოიზიდოს თანამშრომელთა ახალი თაობები, თავისი წვლილი შეტყობინოს გარემოს დაცვაში და შენარჩუნოს ნდობა საკუთარი მომზადებების, აქციონერებისა და იმ ქვეყნების მოსახლეობის, სადაც იგი საქმიანობს.

წელს განვახლეთ ანგარიშის სტრუქტურა და შენარცის. საქართველოში ჩვენი საქმიანობის მნიშვნელოვანი მიღწევების გარდა, ანგარიში მიმინიჭიავს მდგრადი განვითარების იმ ძირითად სფეროებს, რომლებიც კიბიპანიამ გამოავლინა ან ჩვენი საქმიანობით დაინტერესებული საზოგადოების მიერ დასახელდა. თითოეული თავი მასში განხილული თემების მიხედვით არის დასათაურებული.

ისევე როგორც გასულ წლებში, აშშერადაც ფორმალური პროცესის მეშვეობით გამოვალინეთ ჩვენს საქმიანობასთან დაკავშირებული ის საკითხები, რომლებიც შიდა და გარეშე დაინტერესებული მხარეებისათვის განსაკუთრებით საყურადღებოა. ამით ჩვენ უზრუნველვყოფთ, რომ ანგარიშში დაბალანსებულად და დასაბუთებულად ისახოს მდგრადი განვითარებისთვის განეული ჩვენი საქმიანობის უმშეველოვანესი ასპექტები. ისევე როგორც გასული წლის ანგარიშები, წინამდებარე ანგარიში შემოწმებულია დამოუკიდებელი აუდიტორის მიერ.

ამ ღიაუმენტის შეგიძლიათ გაეცნოთ შემდეგ მისამართზე:
www.bp.com/countryustainabilityreports

ყდაზე:

ბერი-ბელისი-ჯეიპანის
ნაცოლებსადების
პირეველი საქართველოს
საგურუ საქართველოს
ტერიტორიაზე

ამ ანგარიშში „BP“-ისა და „BP ჯგუფის“ სენტრისას იგულისხმება BP p.l.c., მისი ფილიალი კომპანიები. ანგარიშში ერთიანად არის ნარმილდებული BP p.l.c.-ის, მისი ფილიალებისა და შეინდობილი კომპანიების მეზრ განხილულებული ღონისძიებები და საქმიანობა, თუმცა სხვაგარად არ არის მითითებული. ნაცვალსახლები „ჩვენ“ და „ჩვენი“ გულისმის BP ჯგუფის მდგრადი განვითარების, რომლებიც საქმიანობენ, თუ სხვაგარად არ არის განმარტებული. თანხები მოცემულია აშშ დოლარებში, თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული.

გამურთილებულ განცხადება

BP საქართველო „2008 წლის მდგრადი განვითარების ანგარიში“ შეიცავს გარევეულ განცხადებებს, რომლებიც სამორავლო ქმედებებს შეეხება. თავისი არისთ, სამომავლო განხილულებები შეიცავს გრეკეულ რისკებს და უზუსტებებებს, რადგან ისინი ექცევა ისეთ მოვლენებს და დამოიდებულად ისეთ გარემოებებზე, რომლებიც მოხდება ან შეიძლება მოხდება მომზადები. ფაქტობრი საბოლოო შევეგბო შეიძლება განხილულებიდეს ამგვარად პროგნოზირებული შედეგებისგან, რაც მოუღ რიგ ფაქტორებზეა დამტკიცებული, მათიც შემოიტოვება მართვის მართვის მართვის მართვის მართვის დონე, მოიხოვების დონე და ფასარმოქმედობა, ნარმოებაში შექმნილ პრობლემები, ზოგადი ეკონომიკური პრობლემური სტანდარტები, განვითარების მოცულეულ რეგიონში; ცვლილების ქვეყნების შექმნა და დანერგვა, საზოგადოების განსხვავებული მილოდინი და შეცვლილი ბიზნესგარემო; კონკურენტების საქმიანობა, სტრიქირი უსცედურებები და არაელასაწყოლო ზრდებირი პორობები; იმპორტი, ტერორისტული და აღვენების აქტები; აგრძელებულ სხვა ფაქტორები, რომლებიც ნასენირა წინამდებარე დოკუმენტში ან „BP-ის 2008 წლის ფორმაციურ ანგარიშში“.

„მდგრადი განვითარების ანგარიშის“ Ernst & Young-ის მიერ შემოწმების პროცესი

ჩვენ შევმოწმეთ BP საქართველოს 2008 წლის მდგრადი განვითარების ანგარიში, რათა BP-ის ხელმძღვანელობისათვის დაგვევასტურებინა, რომ კომპანიას მიერ საქართველოში მდგრადი განვითარებისათვის განხილული საქმიანობის შესახებ წარმოდგენილი ინფორმაცია, განცხადებები და მტკიცებულებები სათანადოა დასაბუთებული ფაქტებთა და ასენა-განმორტებებით. ჩვენ მიერ შესრულებული სამუშაოს მოცულობა და დასკვენები წინამდებარე ანგარიშს მე-19 გვერდზეა მოყვანილი.

წინასიტყვაობა

BP საქართველოს გენერალური მენეჯერის მიმართვა

წლის BP-ის გენერალური მენეჯერი საქართველოში
2009 წლის მაისი

2008 წელი მნიშვნელოვანი
წინგადადგმული ნაბიჯებით
გამოიჩინდა, რომელთა მიღწევა,
ქვეყანაში შექმნილი სირთულეების
მიუხედავად, მინიმალური
შეფერხებებით მოხერხდა.

მაქს პატივი გავაგრძელო ჩემი წინამორბედების
ტრადიცია და ნარმოგიდგინოთ BP საქართველოს
რიგით მეზუთე ყოველწლიური „მდგრადი განვითარების
აწყარიში“, რომელიც საქართველოში ჩვენი
საქმიანობის სხვადასხვა სფეროს მიმოიხილავს.
„მდგრადი განვითარების აწყარიშის“ გამოცემა
ჩვენი საქმიანობით დაინტერესებულ მხარეებთან
ურთიერთობის ძალზე მნიშვნელოვანი
ნაწილია. იგი საშუალებას გვაძლევს, ფართო
საზოგადოებას გავაცნოთ ჩვენი საქმიანობის
შედეგები და მოვისმინოთ მათი აზრი, თუ როგორ
გავაუმჯობესოთ ისინი.

2008 წელს მომხდარი შეიარაღებული
კონფლიქტის გამო საქართველო ერთბაშად მოექცა
მსოფლიოს ყურადღების ცენტრში. ქვეყნის ყოფაში
დღემდე გამოძახილს პჰოვებს კონფლიქტის
სოციალური, პოლიტიკური და ეკონომიკური
შედეგები. ჩვენ შევძელით, რომ ქვეყანაში შექნილი
სიტუაციის მიუხედავად, ჩვენი საქმიანობა
მინიმალური შეფერხებებით გაგვევრდებინა.
რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, ვიზუნეთ ყველა
ჩვენი თანამშრომლის ადგილსამყოფელის დადგენასა
და უსაფრთხოების დაცვაზე.
ჩვენი ობიექტების აღერირება გავაგრძელეთ
უსაფრთხო და საიმედო ექსპლუატაციის
უზრუნველყოფაში დაგვეხმარება.

წლის განმავლობაში ბაქო-თბილისი-ჯეოპანის
ნავთობსადენითა და სამხრეთ კავკასიური გაზისადენით
გადაზიდული ნაბირწყალბადების საერთო
წლიური მოცულობა გაიზრდა და ამ მიღსადენების
ექსპლუატაციის ეფექტურობის მაჩვენებელმა
საშუალოდ 99.8%-ს მიაღწია, რაც მნიშვნელოვანი
წარმატებაა. სარემონტო და ტექმომსახურების
სამუშაოების შემდეგ, წარმატებით გავუშვით
ექსპლუატაციაში დასავლეთის მიმართულების
საექსპორტო მიღსადენი. ამ მოძრევების ფონზე
ჩვენთვის საამაყის ჩვენი უსაფრთხოების
მაჩვენებლები, მათ შორის ის ფაქტი, რომ უკვე
მეორე წელია ჩვენს ოპერაციებში არ აღნიშნულა
არც ერთი შრომის უნარის დაკარგვის მიზეზით
გაცდენილი სამუშაო დღე (DAFWC).

კონფლიქტით გამოწვეული შეფერხებებისა და
ჩვენი კონტრაქტორების ფინანსური სიძნელეების
მიუხედავად, წინსვლა აღინიშნა ბაქო-თბილისი-
ჯეოპანის ნავთობსადენის კოდინას მონაკვეთზე
სპეციალური პროექტებით გათვალისწინებული
ობიექტების მშენებლობაში. ხანგრძლივი მცდელობის
შემდეგ საქართველოს მთავრობასთან მივაღწიეთ
მნიშვნელოვან შეთანხმებებს მიწაზე უფლებებთან
დაკავშირებულ ზოგიერთ საკითხზე, წინსვლა
აღინიშნა მიღსადენების გასწვრივ უსაფრთხოების
ზონების შემოღების საკითხშიც. ორივე ამ
საკითხის დადებთად გადაწყვეტა მომავლში ჩვენი
ობიექტების უსაფრთხო და საიმედო ექსპლუატაციის
უზრუნველყოფაში დაგვეხმარება.

დაჩქარდა კადრების ნაცონალუზაციის
პროცესი და წლის ბოლოსთვის პერსონალის მთლიან
შემადგენლობაში ადგილობრივი თანამშრომლების
ნიღმა 90% შეადგინა. კომპანიაში ძირითადი
სფეროების უმეტესობას ადგილობრივი კადრები
ხელმძღვანელობენ. ისევე როგორც მთელს
მსოფლიოში, საქართველოში BP-ის ადგილობრივ
ენერგოკომპანიად გადაწყვეტა ჩვენი ერთ-ერთი
მნიშვნელოვანი ამოცანაა.

ვულოცავ კომპანიის ყველა თანამშრომელს
შექმნილ რთულ პირობებში მინიმალური
შეფერხებებით მდგრეულ ამ მნიშვნელოვან შედეგებს
და შადლობას ვუხდი კომპანიის წარმატებაში
შეტანილი წვლილისათვის.

სირთულეები მომავალშიც გველის, მათ
შორის, არსებულ არაპროგნზირებად ეკონომიკურ
სიტუაციაში ფინანსურად წარმატებული ბიზნესის
შენირჩუნების არცთუ მარტივი ამოცანის
წინაშე ვდგავართ. 2008 წელს და წინა წლებში
რაციონალური და რენტაბელური კომპანიის
შესაქმნელად განუსაზღვრო დალისმევა ჩვენი ბიზნესის
გრძელვადიანი პერსპექტივების საფუძველს
ქმნის. გასული წლის მოვლენებმა დაგვარწყმუნა,
რომ შეგვნევს ძალა ეფექტურად გადავლახოთ
არასტაბილური გარემოს გამოწვევები, რაც
მდგრადი ბიზნესის ერთ-ერთი ნიშან-თვისებაა.
მომავალშიც არ დავიშურებთ ძალისმევას, რომ
ჩვენი საქმიანობის მდგრადობა მრავალი წლის
განმავლობაში შევინარჩუნოთ.

მიღწევები და ამოცანები

წარმატებული პიზნესის
მართვის პროცესის
თანმხლები ყოველდღიური
სირთულეების გადალახვის
გარდა, 2008 წელს მოვიხდა
ჩვენი საქმიანობის მართვა
ჩვენგან დამოუკიდებელი
მიზეზებით გამოწვეული
საგანგებო სიტუაციის
პირობებში. ანგარიშის ეს
თავი მიმოიხილავს 2008
წელს ჩვენს ძირითად
მიღწევებსა და ჩვენ წინაშე
მდგარ ამოცანებს.

მილსადენის
ექსპლუატაცია
BP-ს თანამშრომელი
ბაქო-თბილისი-ჯეიჰენის
მილსადენის პირველი

მიღწევები

კადრების ნაციონალიზაცია
კომპანიაში კიდევ უფრო გავზარდეთ
ადგილობრივი თანამშრომლების რიცხვი,
მათ შორის ხელმძღვანელ თანამდებობებზე.
(იხ. გვერდი 11).

ექსპლუატაციის ეფექტურობა
2008 წელს ბაქო-თბილისი-ჯეიჰენის
ნავთობსადენით გადაზიდული ნავთობის
მოცულობამ იმატა და დღეში საშუალოდ
67 000 ბარელს მიაღწია ნავთობსადენის
საქართველოს მონაკვეთის ექსპლუატაციის
ეფექტურობის საშუალო მაჩვენებელი
99.8% იყო. (იხ. გვერდი 4).

მინაზე უფლებების რეგისტრაცია
მინიშვნელოვანი წინაშელა აღინიშნა
საქართველოს მთავრობის მიერ
მილსადენების დერეფანში მდებარე
სახელმწიფო მინაზე ჩვენი უფლებების
რეგისტრაციის საკითხში. (იხ. გვერდი 5).

რეაგირება საგანგებო სიტუაციებზე
2008 წლის აგვისტოში საქართველოში
მომხდარი შეიარაღებული კონფლიქტის
დროს ჩვენ შევქელით ჩვენი
თანამშრომლების უსაფრთხოების დაცვა
და ნავთობსადენის ექსპლუატაციის
რეჟიმის შენარჩუნება. (იხ. გვერდი 9).

ამოცანები

**დაავლეთის მიმართულების საექსპორტო
მილსადენის (WREP) უსაფრთხოება**

2008 წლის ბოლო თვეებში მილსადენზე
აღმოჩენილი უკანონი მიერთებების
გახშირებულმა ფაქტებმა მილსადენის
ზოგიერთ მონაკვეთზე დაცვის უფრო
ქმედით ლონისძებების გატარების
აუცილებლობა წარმოშვა (იხ. გვერდი 6).

კონტრაქტორების კვალიფიკაცია

2008 წელს ჩვენი კონტრაქტორი
კომპანიებიდან რამდენიმეს ფინანსური და
ორგანიზაციული პრობლემები შეექმნა, რაც
პოლიტიკურმა არეულობამ კიდევ უფრო
გაამძლავრა. შედეგად, აგვისტოში, ანუ
მამშენებლო სეზონის პიკის დროს, გადაიკეტა
მისასვლელი კოდინანას მიდამოები მშენებარე
ობიექტებთან და ამ ტერიტორიებიდან
კონტრაქტორების პერსონალის ევაკუაცია
განხორციელდა. მი მოვლებების გამო
ნავთობსადენის კოდინანს მონაკვეთზე
საეციალური პრეექტებით გათვალისწინებულ
სამუშაოებში, კომპანიის შიდა გრაფიკთან
შედარებით, ჩატორჩენ აღინიშნა. გრძელდება
ჩვენი ძალისხმევა კონტრაქტორების
კვალიფიკაციისა და შესაძლებლობების
ასამაღლებლად (იხ. გვერდი 7).

უსაფრთხოების მაჩვენებლების

გაუმჯობესება

2008 წელს ორი წელი შესრულდა, რაც
საქართველოში ჩვენი საქმიანობის პროცესში არ
მომხდარა არც ერთი უბედური შემთხვევა
და არ აღრიცხულა შრომის უნარის
დაკარგების მიზიუთობით გაცდენილი სამუშაო დღე
(DAFWC), თუმცა, 2007 წელთან შედარებით,
გაზიარდა აღრიცხული ტრაგების სიხშირე.
ჩვენ სრულად ვაცხობერებით, რომ ყურადღების
მოდუნება ამ საკითხში დაუშველადა
მივისწროვთ, რომ გავაუმჯობესოთ ჩვენი
და ჩვენი კონტრაქტორების მუშაობის
უსაფრთხოების მაჩვენებლები. (იხ. გვერდი 9).

**მშენებლობის პროექტებიდან
ექსპლუატაციის ეტაპზე გარდამავალი
პროცესის დასრულება**

ამ პროცესში აღნიშული წინსვლის მუხტედულ
კვლავ ვაწყდებით სირთულეებს, რომელიც
აფენებები მილსადენების მშენებლობის
ეტაპზე დაწყებული პროექტების დასრულებას.
დასასრულს უაღლოვდება ევროკავშირის
სტანდარტების შესაბამისა არასახიფათო
ნარჩენების ნაგვასაყრელის მშენებლობა,
რასაც წინ უძლიდა საჭირო წებართვების
მოპოვება ხელისუფლების შესაბამისი
ორგანიზაციებისგან. მინშენელოვანი პროგრესი
იქნა მილწეული მინის ზედაპირის აღდგენის
სამუშაოებში მილსადენების გასხვისების
დერეფინის მთლიან ფართობზე, მაგრამ
გრძელდება მოღაპარაკებები საქართველოს
მთავრობასთან ტყის ეკოლოგიური
მეთოდოლოგიის შესახებმებლად
(იხ. გვერდი 10).

BP საქართველოში

ზოგადად BP-ის შესახებ

BP ნავთობისა და გაზის რესურსების, აგრეთვე ალტერნატიული ნეაროგების გამოყენებით ანარმებს ტრანსპორტის, გათბობისა და განათენასთვის საკირო ენერგეტიკას და ყოველდღიური მოხმარების პროდუქტისა. BP საერთაშორისო კომპანიაა, რომელსაც 92000-მდე თანამშრომელი ჰყავს დასაქმებული მსოფლიოს 90-ზე მეტ ქვეყანაში, თითქმის 29 ქვეყანაში გააჩნია წილი წიაღისეულის საძირებო და მოპოვების ოპერაციებში, მათ შორისაა წიაღისეული სანვაკის მილსადენებით ტრანსპორტირების ოპერაციები საქართველოს ტერიტორიის გავლით.

2008 წელს მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნაში BP-ის დღიური მოპოვების მოცულობამ 3,8 მილიონი ბარელი ნავთობისა და გაზის ეკვივალენტი შეადგინა. 2008 წელს კომპანიამ წლიური მოპოვების მოცულობა 121%-ით ჩააბაცვლა, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ უკვე მე-15 წელია, რაც კომპანიის მარაგების ჩანაცვლების კოეფიციენტი 100%-ს აღემატება. 2008 წელს მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო მოპოვების დაწყება გუნაშლის ღრმა წლების პლატფორმაზე, კასპიის ზღვის აზერბაიჯანის სექტორში.

ჩვენი საქმიანობა საქართველოში

საქართველოში BP ბაქო-თბილისი-ზეინანის ნავთობსაცნობისა (BTC) და სამხრეთ კავკასიური გაზსადენის (SCP) ოპერატორია. ამ მილსადენების ექსპლუატაციის პერიოდი მესამე სარულ წელს ითვლის. მილსადენები საქართველოში ტერიტორიის მრავალი გრძელი ტერიტორიის გადაკვეთს ერთმანეთის პარალელურად გადაკვეთს. საქართველოს ტერიტორიაზე ფუნქციონირებს ორი ნავთობსაქაჩი სადგური, ორი გაზგამზომი სადგური და 21 ჩანაეტი სარქველი. BP ამ ობიექტებს ექსპლუატაციას ახორციელებს ენერგოენერგიისა და ინვესტიციებისგან შემდგარი არი არი საერთაშორისო კონსორციუმის სახელით.

გარდა ამისა, BP დასავლეთის მიმართულების საექსპორტო მილსადენის (WREP) ოპერატორია, რომლის 373 კილომეტრი საქართველოში მდებარეობს და რომლის მეშვეობით კასპიის ზღვის სანგრჩალის ტერიტორიაზე ნავთობი შავ ზღვაზე მდებარე სუფსის ნავთობტერმინალს მიეწოდება.

თბილისის საერთაშორისო აეროპორტში უცხოური ავიაკომპანიების საავიაციო სანვაკით მომასტურებას ანარმოებს BP-ის ერთობლივი სანარმო Air BP.

ჩვენი ღირებულებები

საქართველოში BP-ის საქმიანობა BP ჯგუფის ღირებულებებისა და სტრატეგიის გათვალისწინებით მიმდინარეობს.

BP-ის ღირებულებებია:

- პროგრესული, პასუხისმგებელი,
- ინოვაციური, შედეგებზე ორიენტირებული.

პროგრესული

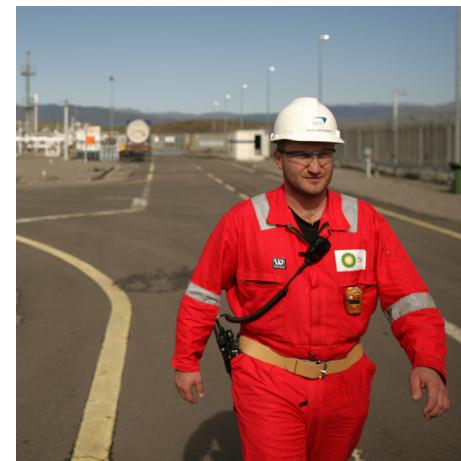
ჩვენ მომზრდივი სარგებლისა და ნაყოფიერი თანამშრომლობის პრინციპზე ვაგებთ ურთიერთობას კომპანიის შიგნით და ჩვენს პრინიციპთან და მომხმარებლებთან.

პასუხისმგებელი

ჩვენ ვზრუნავთ ჩვენი თანამშრომლებისა და ჩვენი საქმიანობის რეგიონების მოსახლეობის უსაფრთხოებაზე და მათვის განვითარების შესაძლებლობების შექმნაზე. ჩვენ დევიზია – არც ერთი უშედური შემთხვევა და არავითარი ზიანი ადამიანებსა და გარემოს.

ინოვაციური

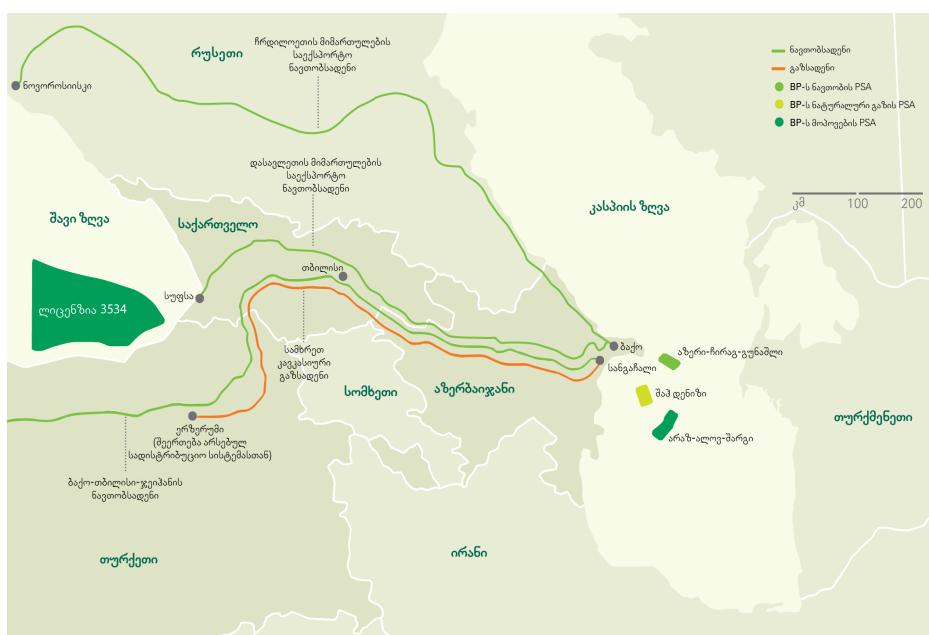
გაუმჯობესებისაც მუდმივი სწრაფვით, ჩვენი თანამშრომლებისა და ტექნოლოგიების მეშვეობით, საფუძველს ვქმნით მომავალი წარმატებებისათვის.

შედეგებზე ორიენტირებული

ჩვენ ვასრულებთ ჩვენ წინაშე დასახულ ამოცანებს მუდმივი სრულყოფის გზით და ვინარჩუნებთ ჩვენი იპერაციების უსაფრთხოებასა და საიმედოობას. ჩვენ ამ ღირებულებებით ვხელმძღვანელობთ საქართველოში ჩვენი საქმიანობის პროცესში. ჩვენ ვმოქმედებთ მაღალეთიკური სტანდარტების შესაბამისად და განუხრელად ვიცავთ BP-ის „ქცევის კოდექსს“.

BP-ის ინტერესები კასპიის რეგიონში

BP საქართველოში 2008 წლის მდგრადი განვითარების აწყარიში

BP-ის საქმიანობა საქართველოში

როგორ წარიმართა BP-ის საქმიანობა საქართველოში 2008 წელს?

2008 წელს საქართველოში ჩვენი საოპერაციო და პროექტებით გათვალისწინებული საქმიანობა წარიმართა ეფექტურად, საიმედოობისა და უსაფრთხოების პირობებში. ანგარიშის ამ თავში აღნიშნულია წლის განმავლობაში განვითარებული მირითადი მოვლენები.

ამ დოკუმენტს შეგიძლიათ გაეცნოთ შემდეგ მისამართზე:
www.bp.com/countrysustainabilityreports

ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის

ნავთობსადენი

2008 წელს საქართველოში ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთობსადენის ექსპლუატაციის ეფექტურობამ, ანუ საქართველოს ტერიტორიაზე ნავთობის უდაბნარობა და შეუფერხებელი გადაზიდვის მაჩვენებელმა 99,8% შეადგინა.

წლის განმავლობაში

ნავთობსადენით ტრანსპორტირებული ნავთობის ნაკადმა მოიმატა და დღეში სამუალოდ 675 ათასი ბარელი შეადგინა, ხოლო წლის მრავალი დღის განმავლობაში ნავთობსადენში გამავალი ნავთობის მოცულობამ ახლანდელ საპროექტო წარმადობას – დღეში ერთ მილიონ ბარელს მიაღწია.

6 აგვისტოს ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთობსადენის ექსპლუატაცია შეჩრდა თურქეთის ქალაქ ერზინჯანთან, 30-ე ჩიკეთი სარქველზე მომხდარი ხანძრის გამო. საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის შესაბამისად, ავარიის ლიკვიდაციის ღონისძიებებს ხელმძღვანელობდა ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის მილსადენის ოპერატორი თურქეთში – Botas International Limited (BIL). ავარიაზე რეაგირების ღონისძიებების დასახმარებლად BP-მ უზრუნველყო მილსადენის გაჩერება მართვადი პროცესის მეშვეობით, ანკარასა და ბაქოში შექმნა დამხმარე ჯგუფები, უშუალოდ შემთხვევის ადგილზე გასწია ტექნიკური კონსულტაციები და სარემონტო ბრიგადის მობილიზება მოახდინა.

ექსპლუატაციის ნორმალური რეჟიმი აღდგა აგვისტოს ბოლოს თურქეთის ტერიტორიაზე მდებარე ყველა ჩამოტკიცებული სარქველის უსაფრთხოებისა და მექანიკური მთლიანობის შეფასების შემდეგ.

საქართველოს მთავრობასთან მიღწეულია შეთანხმება, ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთობსადენის წარმადობის დღიურ 1,2 მილიონ ბარელამდე გაზრდის თაობზე, რაც მილსადენში ქიმიური ნივთიერების – ანტიფრიქციული რეაგენტის შეშვებით მიიღევა. 2008 წელს დაიწყო ნავთობსაქმი სადგურებსა და სხვა ობიექტებზე რეაგენტის ინჟექტორის, მილგაყვანილობის, ტუმბოებისა და სახარჯო რეზერვუარების დამონტაჟებისთვის საჭირო სამშენებლო სამუშაოები.

საზღვაო ოპერაციები
დატვირთული ტანკერი
სუფსის ტერმინალთან
შავ ზღვაზე

ჩვენი თანამშრომლებისა და პიზნესის წინსვლა

„BP-ში თერმეტ წელზე მეტია ვეუშაობ და ამ ხნის განმავლობაში კომპანიის როლი კავეასის რეგიონში მნიშვნელოვნად გაიზარდა. ბაქო-სუფსის მილსადენის ოპერაციებიდან და დღეში 90 მილიონი ბარელი გატარებული ნავთობის მოცულობიდან ჩვენ მივაღწიეთ დღევანდელ მდგომარეობას, როცა, ერთი მხრივ, ბაქო-თბილისი-ჯეოპანის ნავთობსადენის მეშვეობით გაცილებით მეტი მოცულობის ნავთობის ტრანსპორტირებას ვახდენთ დასავლეთის ბაზრების მიმართულებით, და მეორე მხრივ, სამხრეთ კავკასიური გაზსადენით ბუნებრივ აირს ვაწვდით აზერბაიჯანს, თურქეთსა და საქართველოს.

ჩვენ ყველას გაცნობიერებული გვაქვს, რა გლობალურ მნიშვნელობა აქვს თითოელი ჩვენგანის ინდივიდუალურ ძალისმევას, რაც კიდევ უფრო ამაღლებს ჩვენს პასუხისმგებლობას და სურვილს, რომ ბიზნესის გაფართოებასთან ერთად პირადი კვალიფიკაციის ამაღლებაზეც ვიზრუნოთ. ასეთი მიზანდასახულობის მაგალითია კახა ჯალაბაძისა და შალვა თითბერიძის კარიერა. მათ ხუთი წლის წინ დაინტეს მუშაობა კომპანიაში ექსპლუატაციის ტექნიკოსებად და ამჟამად მართავენ ერთ-ერთ უმიშვნელოვანეს ობიექტს – ნავთობსაქაჩი სადგურს და საკუთარ გუნდთან ერთად კომპანიის, რეგიონისა და საერთაშორისო ბაზრების მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად იღწვიან. მათ წარმატებულ მუშაობაზე BP-ის მილსადენების საქართველოს მონაკვეთის

99%-იანი ექსპლუატაციის ეფექტურობის მაჩვენებელიც მეტყველებს.

პირადი გამოცდილებით ვიცი, რომ წარმოების ყველა სფეროში, მაღალი კვალიფიკაციისა და მოტივაციის მქონე ადამიანების გარეშე, წარმატებული მუშაობა შეუძლებელია. მიუხედავად იმისა, რომ 2008 წელს ქვეყანაში განვითარებულმა მოვლენებმა თანამშრომელთა შეშფოთება გამოიწვია, ჩვენი ტექნიკური პერსონალის, მათი ხელმძღვანელებისა და საზღვაო ოპერაციების პერსონალის პროფესიონალიზმის წყალიბით ჩვენ დავიცავით ჩვენი ობიექტების უსაფრთხოება და შევასრულეთ როგორც სატრანზიტო ოპერაციები – ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთობსადენისა, სამხრეთ კავკასიური გაზსადენისა და ბაქო-სუფსის მილსადენის გავლით, ისე ნავთობის ექსპორტის ოპერაციები სუფსის ტერმინალიდან.

მომავალ წელს არაერთი გამოწვევა გველის, რაც მილსადენების წარმადობის გაზრდასა და ადგილობრივი ბაზრების მზარდი მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას უკავშირდება. ჩვენ ვამაყობთ ჩვენ მიერ დღემდე შესრულებული სამუშაოთი და ვიმედოვნებთ, რომ სიამაყის საფუძველი მომავალშიც გვექნება".

ერებულე ლეჭავა, ექსპლუატაციის სუპერინტენდანტი, BP საქართველო

სამხრეთ კავკასიური გაზსადენი

2008 წელს სამხრეთ კავკასიური გაზსადენით გატარებული გაზის მოცულობა წინა წელთან შედარებით სამჯერ გაიზარდა. წლის განმავლობაში გაზსადენის მეშვეობით სტაბილურად და უსაფრთხოდ მარაგდებოდა მომზარებელი საქართველოსა და თურქეთში, და აგრეთვე ნავთობსადენის გაზზე მომუშავე დანადგარები. კასპიის ზღვის აუზში მდებარე შაჰ დენიზის საბადოდან მიღებული გაზი ქვეყნის ენერგოუსაფრთხოების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან კომპონენტად რჩება.

მილსადენების უშიშროება და ადამიანის უფლებები

საქართველოში ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთობსადენისა და სამხრეთ კავკასიური გაზსადენის ოპერაციებში „უშიშროებისა და ადამიანის უფლებების ნებაყოფლობითი პრინციპების“ დანერგვის ხარისხის დამოუკიდებელი შეფასებისთვის მეორედ მოვინვიერ აშშ-ის იურიდიული ფირმა Foley Hoag LLP, რომლის დასკანში ნათესავისა, რომ პროექტების ფარგლებში „არსებითად სრულდება ნებაყოფლობითი პრინციპები“ და ვლინდება „კეთილსინდისერება და მოწინავე პოზიციები საერთაშორისო დონეზე ვალდებულებათა შესრულებისა და რისკების მართვის თვალსაზრისით“. მომზადდა კონკრეტული რეკომენდაციები, მათ შორის წინადადებები იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ უნდა მოხდეს უშიშროების კონტრაქტორების უკეთ ინფორმირება საქმიანი ეთიკისა და ადამიანის უფლებების პრინციპების შესახებ.

ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის
ნავთობსადენი ბოლოვდება თურქეთის ხმელთაშუა ზღვის სანაპიროზე მდებარე ჯეიპანის საზღვაო ნავთობტერმინალთან, საიდანაც 2008 წელს ნავთობით დატვირთული 313 ტანკერი გავიდა. წლის განმავლობაში რვა ტანკერი დაიტვირთა სუფსის ტერმინალზე.

საქართველოს მთავრობასთან გავაფორმეთ აღნაგობის ხელშეკრულებები ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთობსადენის გასხვისების დერეფაბში მოქცეულ სახელმწიფო მინაზე და რეგისტრაციაში გავატარეთ ჩვენი უფლებები მთლიან მინის ფართობის 90%-სათვის. გარდა ამისა, მთავრობას გადავეცით ყველა საჭირო ინფორმაცია მილსადენების გასწვრივ და მილსადენების ობიექტების ირგვლივ გათვალისწინებული უსაფრთხოების ზონების საზღვრებისა და მათში მოქმედი შეზღუდვების შესახებ და ამჟამად ველით საქართველოს მთავრობის ოფიციალური დადგენილების გამოცემას უსაფრთხოების ზონების შემოღების შესახებ.

დასავლეთის მიმართულების საექსპორტო მილსადენის

2008 წლის ივლისში განვახლეთ დასავლეთის მიმართულების საექსპორტო მილსადენზე მილსადენის უსაფრთხო ექსპლუატაცია, რასაც წინ უძღვდა მილსადენის გაჩერება 2006 წლის შემოდგომაზე, მისი მთლიანობის დასაცავი პროფილაქტიკური ღონისძიებებისა და სარემონტო სამუშაოების ჩასატარებლად. ექსპლუატაციაში გაშვებიდან მოკლე ხანში იძულებული გავხდით, რომ მილსადენის მუშაობა შეგვერებინა აგვისტოში საქართველოში მომხდარი კოფლიქტის გამო და მოგვიანებით ნავთობსადენზე აღმოჩენილი უკანონო მიერთებების (ნავთობსადენის გარკვეული სექციებიდან ნავთობის გადაქჩის მცდელობის) შედეგების აღსაკვეთად.

ისევე როგორც 2007 წელს, 2008 წელს საქართველოში ჩვენი საქმიანობის პროცესში აღინიშნა ნავთობის დაღვრის ორი ისეთი შემთხვევა, როდესაც დაღვრილი პროდუქტის მოცულობა ერთ ბარელს აღემატებოდა. ერთი შემთხვევა მოხდა სუფსის ტერმინალზე, ხოლო მეორე შემთხვევაში – ნავთობი მილსადენზე უკანონო მიერთების მცდელობის შედეგად დაიღვარა. 2007 წელთან შედარებით 2008 წელს ნაკლები იყო დაღვრილი ნავთობის საერთო მოცულობა (დაახლოებით 29 ბარელი) და მოხერხდა დაღვრილი პროდუქტის მთლიანად შეგროვება.

2008 წელს დასავლეთის მიმართულების საექსპორტო მილსადენზე გახშირდა უკანონო მიერთების შემთხვევები. საკუთარი ბალებით ნავთობსადენის დაცვის ზომების გატარებასთან ერთად, საქართველოს მთავრობასთან ერთობლივად განვიხილავთ ქმედით ღონისძიებებს, რომლებიც ნავთობსადენიდან ნავთობის დატაცების ფაქტებისა და ამით გამოწვეული ეკოლოგიური საფრთხეების თავიდან აცილებაში დაგვეხმარება.

ნავთობსადენის გრძელვადიანი უსაფრთხო ექსპლუატაციის უზრუნველსაყოფად, ჩვენ ამჟამად მისი ცალკეული სექციების შეცვლის შესაძლებლობას განვიხილავთ. ეს პროექტი გულისხმობს ნავთობსადენის ზოგიერთი ძველი (საბჭოთა კავშირის დროინდელი) სექციის ახლით შეცვლას და მილსადენის მარშრუტის ცვლილებას რამდენიმე მეწყერსაში უბანზე. შესაცვლელი მონაკვეთების საერთო სიგრძე 66 კილომეტრია. 2008 წლის ბოლოსთვის დასრულდა მარშრუტის შესარჩევა ტოპოგრაფიული საველე სამუშაოები. აგრეთვე ჩატარდა გარკვეული მოცულობის საინჟინრო-გეოლოგური საკვლევი სამუშაოები. ამჟამად მიმდინარეობს მნიშვნელოვანი საკადასტრო მონაცემების შეგროვება და მუშაობა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე. ამ სამუშაოების დასრულება 2009 წელს იგეგმება.

სპეციალური პროექტები

წინამდებარებული აღნიშნა ბაქო-თბილის-ჯემიშის ნავთობსადენის კოდაინას მონაკვეთის საფრთხოების განვითარების „სპეციალური პროექტებით“ გათვალისწინებული ობიექტების მშენებლობაში, რომლებიც საქართველოს ხელისუფლების მოთხოვნით შენდება. დავასრულეთ უსაფრთხოების ბაზის მშენებლობა და ობიექტი გადავცით შინაგან საქმეთა სამინისტროს სტრატეგიული მილსადენების დაცვის მთავარ სამართველოს (SPPD).

დასრულდა ნავთობის ჩამოსაცლელი რეზერვუარის მექანიკური ნაილი (ნავთობის ჩამოსაცლელი რეზერვუარი არის 8500 მ³ მოცულობის ფოლადს რეზერვუარი, რომელიც ბეტონის მინისკებაში მეორად გარსაცმებია ჩასმული და ნავთობსადენის კოდაინას მონაკვეთის რომელიმე ნერტილში მომხდარი ავარიის შემთხვევაში მილსადენის ამ სექციაში არსებული ნავთობის მოცულობის ჩამოსაცლელად და შესანახად არის განკუთხილი). მიმდინარეობს ობიექტის ნინასაექსპლუატაციონ და ექსპლუატაციაში მიღების ფორმალური პროცესის მოსამზადებელი სამუშაოები. წლის განმავლობაში მიმდინარეობდა სამშენებლო სამუშაოები მეორად შემაკავებელ ობიექტებზე (კებირებითა და საკეტებით აღჭურვილი შემაკავებელი აუზები, რომელმაც ნავთობსადენის დაზიანების ნაკლებად სავარაუდო შემთხვევაში დაღვრილი ნავთობის ეფექტური შეკავება უნდა უზრუნველყონ).

ამ პროექტების მიმდინარეობაში შეფერხებები აღინიშნა პროექტებზე დასაქმებული ჩვენი კონტრაქტორების ფინანსური პრობლემების გამო, აგრეთვე აგვისტოს კონფლიქტის მიზეზით, რომელიც მშენებლობის სეზონის პიქს დაემთხვა და რამაც გამოიწვია კონტრაქტორი კომპანიების პერსონალის ევაკუაცია და გარკვეული დროით გადაიკეტა სამშენებლო ობიექტებზე მასალების მიწოდების გზები.

სამხრეთ კავკასიური
გაზსადენი
მოქმედი ობიექტი
თურქეთის საზღვართან

Air BP
საქართველოს
საერთაშორისო
აეროპორტში

ზოგადად ადგილობრივ კონტრაქტორებთან ურთიერთობისას პროექტის მართვის სფეროში კონტრაქტორების კეთილიფაქციის ამაღლების საჭიროება გამოიკვეთა. პარტნიორებთან ერთად ჩვენ 1,5 მილიონი დოლარით დაგვაფინანსეთ პროექტის მართვის კოლეჯის სამსახური ინიციატივა, რომლის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ამ ანგარიშის თავში სათაურით – „ადგილობრივი რესურსი“. ჩვენი კომპანიის პროექტების განყოფილება აგრძელებს მშენებლობის პერიოდში დაზიანებული ინფრასტრუქტურის აღდგენას. 2008 წელს შეკეთდა ოცდაათი გზა და შვიდი ხიდი, რომლებიც მიღსადენების მშენებლობის პერიოდში გამოიყენებოდა.

Air BP

Air BP წლის განმავლობაში აგრძელებდა თბილისის საერთაშორისო აეროპორტში ავიაკომპანიების მომსახურებას საერთაშორისო კოლის სავაიციო საწვავით. 2008 წელს Air BP-ის კლიენტების სიას შეემატენდ ავიაკომპანიები Lufthansa, „ავსტრიის ავიასაზეპი“ და „უკარანის საერთაშორისო ავიასაზეპი“. ისევე როგორც 2007 წელს, კომპანიის საქმიანობაში 2008 წლის განმავლობაში არც ერთი შრომის უნარის დაკარგვის მიზეზით გაცდენილი სამუშაო დღე და საწარმოო ტრავმის შემთხვევა არ აღრიცხულა.

ფინანსური და ეკონომიკური ეფექტი

ჩვენი წვლილი საქართველოს ეკონომიკაში კვლავ მნიშვნელოვანია. 2008 წელს საქართველოში ჩვენი საოპერაციო ხარჯები 130,9 მილიონი დოლარი იყო, ხოლო 2007 წელს იმავე მაჩვენებელმა 111,6 მილიონი დოლარი შეადგინა. 2008 წელს კაპიტალური დაპანდება 74,2 მილიონ დოლარს გაუტოლდა, რომლის უდიდესი ნაწილი ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთონადენის ნარმადობის გაზრდისთვის საჭირო სამუშაოებსა და მიმდინარე სამშენებლო პროექტებს მოხმარდა.

2008 წელს ბაქო-თბილისი ჯეიპანის მიღსადენის კომპანიის ყველა აქციონერის სახელით, ნავთობსადენით გადაზიდული ნავთობის მოცულობებზე გადააწვარიშებით გადახდილმა მოგების გადასასადმა 29,6 მილიონი დოლარი შეადგინა. 2007 წელს იგივე მაჩვენებელ 24,4 მილიონი დოლარი იყო. 2008 წელს ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის ექსპლუატაციაში გაშვებასთან ერთად საქართველოს ბიუჯეტში ტარიფის სახით გადახდილმა თანხამ 1,2 მილიონი დოლარი შეადგინა.

მიღსადენების მშენებლობის დასრულებასთან ერთად შემცირდა BP-ისა და მისი პარტნიორების წილი ქვეყნაში განხორციელებულ პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებში. სახელმწიფო სტატისტიკის მიხედვით, 2008 წელს პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებში BP-ისა და მისი პარტნიორების წილი დაახლოებით 2,7% იყო, თუმცა მიღსადენების ექსპლუატაციის პერიოდში მნიშვნელოვნად გაიზარდა ჩვენი წილი ექსპორტის ღირებულებაში. სახელმწიფო სტატისტიკაზე დაყრდნობით, BP-ის მიღსადენების პერაციებმა მთლიანი მომსახურების ექსპორტის დაახლოებით 17% შეადგინა.

თანამშრომლობა ადგილობრივ კონტრაქტორებთან

ჩვენ შეძლებისდაგვარად მაქსიმალურად ვთანამშრომლობთ ადგილობრივ კონტრაქტორებთან. 2008 წელს ჩვენ შეერ ადგილობრივი კომპანიებისთვის გადახდილმა თანხამ 74,3 მილიონი დოლარი შეადგინა, ხოლო 2007 წელს ეს თანხა 72,6 მილიონი იყო.

BP საქართველოში 2008 წლის მდგრადი განვითარების ანგარიში

უსაფრთხო და საიმედო ენერგორესურსები

როგორ უზრუნველყოფს BP საქართველოში მისი ოპერაციების უსაფრთხოებასა და საიმედოობას?

ჩვენი საქმიანობის არსი ენერგომატარებლების უსაფრთხო და საიმედო მიწოდებაში მდგომარეობს. ჩვენი კორპორაციული ღირებულებების: არც ერთი უბედური შემთხვევა, არავითარი ზიანი ადამიანებსა და გარემოს. ისევე როგორც მთლიანად BP-ის მასშტაბით, საქართველოში უსაფრთხოებისა და საოპერაციო საქმიანობის მუდმივი სრულყოფისთვის ჩვენ ინვესტიციებს ვახორციელებთ თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლებაში, აღჭურვილობასა და საწარმოი პროცესებში.

ამ დოკუმენტს შეგიძლიათ გაეცნოთ შემდეგ მისამართზე:
www.bp.com/countrysustainabilityreports

უშიშროების რისკების მართვა

2008 წელს საქართველოში მოგვიხდა რეაგირება აგვისტოს შეიარაღებული კონფლიქტით გამოწვეულ საგანგებო სიტუაციაზე: მოხდა უცხოელი თანამშრომლების, კონტრაქტორებისა და მათი ოჯახის წევრების ევაკუაცია აზერბაიჯანსა და თურქეთში, გადამოწმდა ყველა თანამშრომლის ადგილსამყოფებელი და ადგილობრივი თანამშრომლებს მიეცათ მითითება, რომ დარჩენილიყვნენ შინ ან სხვა უსაფრთხო ადგილებში. როგორც სიფრთხილის ერთ-ერთი ზომა, მივიღეთ გადაწყვეტილება ბაქო-სუფსის ნავთობსადენისა და სუფსის ტერმინალის მუშაობის გაჩერების თაობაზე. ჩვენი თანამშრომლებისა და ობიექტების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად საქართველოს ხელისუფლებასთან შევათანაბეჭით კრიტერიუმები, რომლითაც ვიხელმძღვანელებდით თანამშრომელთა სამუშაოზე უსაფრთხოდ დაბრუნებისა და ჩვენი ოპერაციების განახლების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას, მას შემდეგ რაც სრულად დავრწმუნებოდით ასეთი გადაწყვეტილების მიზანშეწონილობაში.

ჩვენ გავანალიზეთ ამ საგანგებო სიტუაციაზე რეაგირებისას მიღებული გამოცდილება, მათ შორის ისეთი სფეროები, როგორიცაა კომუნიკაცია, ევაკუაციის პროცედურები და გაუთვალისწინებელ სიტუაციებში მოქმედებათა გეგმა. კონფლიქტის პერიოდში ჩვენი ეფექტური მოქმედებების მიუხედავად, ამ ანალიზმა გარკვეული პროცედურების დახვენის საჭიროება გამოავლინა.

უსაფრთხოების მაჩვენებლები

ისევე როგორც 2007 წელს, 2008 წელს საქართველოში ჩვენი საქმიანობის პროცესში არ ყოფილა შრომის უნარის დაკარგვის გამო გაცდენილი არც ერთი დღე, თუმცა ტრავმების რაოდენობა 2007 წელს ალრიცხული ერთი შემთხვევიდან ხუთამდე გაზიარდა და, შესაბამისად, აღრიცხვადი ტრავმების სიხშირის წლიური მაჩვენებლის ზრდა გამოიწვია. ჩვენ თითოეული ალრიცხვადი ტრავმის შემთხვევის პირველმიზეზებს ვსწავლობთ და ვიღებთ ზომებს მათი განმეორების თავიდან ასაცილებლად.

მიგვაჩნია, რომ უსაფრთხოების ნებისმიერ სფეროში ხელმძღვანელობის როლი და ეფექტური კომუნიკაციის არსებობა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია. უსაფრთხოებისა და ქასპლუატაციის ჯგუფების რეგულარული შეხვედრების ფორმატში მიმდინარეობს უსაფრთხოების წესების შესრულების მონიტორინგი და შექნილი გამოცდილების გაზიარება, ყოველყორეული ცირკულარების მეშვეობით ვრცელდება ინფორმაცია ინდივიდუალური და სანარმოო პროცესების უსაფრთხოების საკითხებზე, დამკვიდრებულია სამუშაოს წინა ინსტრუქტაისა და საუბრების ჩატარების პრაქტიკა, იმართება უსაფრთხოების სფეროს ხელმძღვანელების შეხვედრები კონტრაქტორებთან.

ხუთი წლის წინანდელ მდგომარეობასთან შედარებით, ჩვენი უსაფრთხოების ყველა ძრითადი პარამეტრი შესამჩნევად გაუმჯობესებულია. მიუხედავად იმისა, რომ ეს შედეგები გარკვეულწილად ასახავს სამშენებლო ფზზდან ექსპლუატაციის ფაზაზე გადასვლის ფაქტს, ჩვენ კმაყოფილი ვართ მიღწეულა პროგრესით, თუმცა სრულად ვაცნობიერებთ, რომ რისკების მიმართ ყურადღების შესუსტება დაუშვებელია და მეტი ძალისხმევა გვმართებს უკეთესი შედეგების მისაღწევად.

ავტოტრანსპორტის მართვის უსაფრთხოება

ავტოტრანსპორტის მართვის უსაფრთხოება ჩვენ წინაშე არსებული უსაფრთხოების რისკების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სფეროა. 2008 წელს ჩვენი ავტოტრანსპორტით გავლილი კოლომეტრების მაჩვენებელმა 8,5 მილიონს გადააჭრაბა. 2008 წელს ჩვენი საქმიანობის პროცესი ექვსი ავტოსატრანსპორტო შემთხვევა მოხდა, ერთით მეტი 2007 წელთან შედარებით, თუმცა არც ერთ შემთხვევას ტრაგება არ მოჰყოლია. 2008 წელს ჩავატარეთ ავტოტრანსპორტის მართვის უსაფრთხოების აუდიტი, „BP-ის ავტოტრანსპორტის უსაფრთხო მართვის სტანდარტის“ მოთხოვებთან შესაბამისობის თვალსაზრისით და აუდიტის შედეგებზე დაყრდნობით მოვამზადეთ სამოქმედო გეგმა, რომლის ნაწილია ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მცირე რაოდენობის განახლება და მართვის უსაფრთხოების კონტროლის ზოგიერთი დახვენა.

ინდივიდუალური უსაფრთხოებისა და სანარმოო პროცესების

უსაფრთხოების გაუმჯობესება

წლის განმავლობაში გრძელდებოდა ჩვენი სანარმოო პროცესების შესაბამისობაში მოყვანა BP ჯგუფის კორპორაციული სტანდარტების – „სამუშაოს კონტროლისა“ და „აღჭურვილობის მთლიანობის დაცვის“ სტანდარტების მოთხოვებთან. განვიხილეთ ჩვენ საქმიანობასთან დაკავშირებული მსხვილმასშტაბიანი ავარიების საფრთხეები და შესაბამისად განვაახლეთ ჩვენი საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმები.

ჩვენ ასევე შევამოწმეთ ქიმიკატებთან მუშაობის პრაქტიკა ჩვენ ნავთობსაქან სადგურებისა და სასაწყობე მეურნეობებზე. ბაქო-თბილისი-ჯეპანის ნავთობსადენისა და სამხრეთ კავკასიური გაზსადენისათვის დავნერგეთ ინტერნეტის ბაზაზე მომუშავე მუშაობის უსაფრთხოების ინტეგრირებული სისტემა (ISSOW). ეს სისტემა საშუალებას აძლევს სამუშაო ბრიგადებს, რომ საკუთარი სამუშაოს დაგეგმვისა და სათანადო ნებართვების გაცემის პროცესში ისარგებლონ ნებართვებისა და სისტემების გათიშვის დამატებულებელი სერტიფიკატების მონაცემთა ბაზით. მთელი სამუშაო მიმიჯურების მასშტაბით შესაძლებელია ნებართვების დამონტება ელექტრონული ხელმოწერით, მათი წაკითხვა და ცვლილების შეტანა, აგრეთვე ნებართვის მიბმა სისტემების გათიშვის დამადასტურებელ სერტიფიკატებთან, რაც ერთდროული ოპერაციების შესრულებისა და რამდენიმე დავალების უსაფრთხო კოორდინაციის საშუალებას იძლევა. სისტემის დაწერვებასთან ერთად ოპერატორებს ჩაუტარდათ ტრენინგების ინტენსიური კურსები.

აროეტებზე მომუშავე ჯგუფის წევრებმა გაიარეს ტრენინგები პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის, ტვირთის ანეგის აპერაციების, ენერგიის იზოლაციის, ინციდენტების გამოძიებისა და სხვა საკითხებზე.

ჯანმრთელობის დაცვა

ჩვენი თანამშრომლების ჯანმრთელობის დაცვაზე ყოველდღიური ზრუნვის გარდა, ჩვენ მივმართავთ საჭირო ზომებს, რომ ნებისმიერ დროს მზად ვიყოთ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ რისკებსა და საგანგებო სიტუაციებზე სათანადო რეაგირებისათვის.

2008 წელს შევაფასეთ

ჯანმრთელობის რისკ-ფაქტორები, გამოვავლინეთ ჩვენ საქმიანობასთან დაკავშირებული ჯანმრთელობის რისკები და შევიმუშავეთ პერსონალის დაცვის ღონისძიებათა პროგრამა და სახელმძღვანელო პრინციპები. ჩავატარეთ ტრენინგები რესპირატორული სისტემის დაცვის და ეკრანიან მოწყობილობასთან მუშაობის წესებზე და რევიზია ჩავუტარეთ სურათის უენებლობის სტანდარტებს. პერსონალის ჯანმრთელობის კვლევის პროცესის ფარგლებში შევაფასეთ თანამშრომლებისა და კონტრაქტორების პერსონალის „სამუშაოსთვის ვარგისობის“ მდგომარეობა, ჩავატარეთ ჯანსაღი ცხოვრების წესის პრინციპები და კომპანია ჩარიცხვისა და ინფორმაციული კამპანიები ისეთ თემებზე, როგორებიცაა: აკრძალული საშუალებების მოხმარება, გრიპის პრევენცია, სტრესების მართვა და ფსიქოლოგის კონსულტაცია.

რეაგირება საგანგებო სიტუაციებზე

რისკების მართვის სტრატეგიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კომპონენტია საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების უნარი – იქნება ეს ჯანმრთელობის, უსაფრთხოების, უშიშროებისა თუ გარემოს დაცვის სფეროებში, ხოლო ამ უნარის განმტკიცებისთვის აუცილებელია ვარჯიში და მუდმივი მზადყოფნა.

2008 წელს საგანგებო

სიტუაციებზე რეაგირებისა და ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების გეგმების ფარგლებში ჩავატარეთ სწავლებები. ნავთობის ჩამოსაცლელი ობიექტის ტერიტორიაზე ჩავატარეთ გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების განვითარების განვითარების პრაქტიკული მეცადინებები, აგრეთვე გავმართეთ ერთობლივი სწავლება სტრატეგიული მილსადენების დაცვის მთავარი სამართველოს თანამშრომლების მონაწილეობით, რომლის მიზანი იყო მკაფიო კოორდინაციის ჩამოყალიბება უშიშროების საფრთხოების შემცველ ინციდენტებზე რეაგირების პროცესში. კომპანიის თბილისის ფილისში შექმნილი გვაქვს ინციდენტების მართვის სპეციალისტი ცენტრი, ტრანსსასაზღვრო საკითხების უკეთ გასაცნობად საქართველო-თურქეთის საზღვარზე ჩავატარეთ ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების სანვრთნელო დოკუმენტის მიზანის მისაღწევად და მართვის უსაფრთხოების ზოგიერთი დახვენა.

2008 წელს საგანგებო

სიტუაციებზე რეაგირებისა და ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების უნარი – იქნება ეს ჯანმრთელობის, უსაფრთხოების, უშიშროებისა თუ გარემოს დაცვის სფეროებში, ხოლო ამ უნარის განმტკიცებისთვის აუცილებელია ვარჯიში და მუდმივი მზადყოფნა.

2008 წელს საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირებისა და ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების უნარი – იქნება ეს ჯანმრთელობის, უსაფრთხოების, უშიშროებისა თუ გარემოს დაცვის სიტუაციებში, ხოლო ამ უნარის განმტკიცებისთვის აუცილებელია ვარჯიში და მუდმივი მზადყოფნა. კომპანიის თბილისის ფილისში შექმნილი გვაქვს ინციდენტების მართვის სპეციალისტი ცენტრი, ტრანსსასაზღვრო საკითხების უკეთ გასაცნობად საქართველო-თურქეთის საზღვარზე ჩავატარეთ ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების სანვრთნელო დოკუმენტის მიზანის მისაღწევად და მართვის უსაფრთხოების ზოგიერთი დახვენა.

ნარჩენების მართვა

BP-ის ეკოროგაფშირის
სტანდარტების
მოთხოვნებთან
მიაღწიებული
არასახიცეთო
ნარჩენების
ნაგევსაყრელი
რუსთავის მახლობლად

ეკოლოგიურად უსაფრთხო საქმიანობა

ვაგრძელებთ მუშაობას ჩვენი საქმიანობის მიზნით გარემოზე მიყენებული ზემოქმედების სისტემური მართვის საკითხებზე. ჩვენ წარმატებით მოვიპოვეთ საერთაშორისო ეკოლოგიური მართვის სისტემის სტანდარტის – ISO 14001-ის სერტიფიკატი ბაქო-თბილის-ჯეიპანის ნავთობსადენის, სამხრეთ კავკასიური გაზსაფენისა და მასთან არსებულ ობიექტებისათვის, რაც ძალზე სამაყი მიღწევაა, თუმცა ვაცნობიერებთ იმ პასუხისმგებლობას, რომელსაც სერტიფირების ეს პროცესი გვაისრებს და გულისხმობს, რომ უნდა შევინარჩუნოთ და მუდმივად გავაუმჯობესოთ ჩვენი გარემოსდაცვითი მაჩვენებლები. 2008 წლის მაისში ჩატარებული აუდიტის საფუძველზე ბაქო-სუფის მიღმადენის შეუნარჩუნდა ISO 14001 სერტიფიკატი.

ნარჩენების მართვა

2008 წელს წინსვლა აღინიშნა ჩვენი შიდა ვალდებულების შესრულების მხრივ, რომელიც ბაქო-თბილის-ჯეიპანის ნავთობსადენისა და მასთან დაკავშირებული ობიექტებისთვის ეკოროგაფშირის სტანდარტების მოთხოვნებთან მიახლოებული ნარჩენების მართვის პრაქტიკაში გულისხმობა.

მას შემდეგ, რაც საქართველოს ხელისუფლებამ დაამტკიცა ობიექტის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. ჩვენ დავიწყეთ მუდმივი ნაგავსაყრელის შენებლობა, რომელზეც ჩვენი საქმიანობის პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენების განვითარება. 2009 წლის მაისში ეკსპორტის ჩატარების შესვლა და მუდმივი გულისხმობა დაცვითი მიზანის მიღმადენის შეუნარჩუნდა ISO 14001 სერტიფიკატი.

ჩვენ შევწყიტეთ ნარჩენების განთავსება იაღლუვას მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე. არასახიფათო ნარჩენების მთლიანი მოცულობის განთავსება ხდება დროებითი დასაწყობების ადგილზე, სადაც მიმდინარეობს ნარჩენების პირველადი დამუშავება მათი მოცულობის შესამცირებლად. ნარჩენების მართვის სფეროში გატარებული ღონისძიებების წყალობით, დამოუკიდებელმა კონსულტანტმა, რომელიც ჩვენი მხრიდან კრედიტორების წინაშე ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების სარისეს ამონებს, აუდიტის დასკვნიდან ამონდო წინა დასკვნებში მითითებული შეუსაბამობა ნარჩენების მართვის სფეროში ნაკისრ ვალდებულებებთან.

იმის გამო, რომ საქართველოში სახიფათო ნარჩენების ეკოროგაფშირის სტანდარტების შესაბამისი ნაგავსაყრელი არ არის, 2008 წლის განმავლობაში გავახორციელეთ ჩვენს ობიექტებზე წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენების ექსპორტი, ჩვენ მიერ საერთაშორისო კონტრაქტორთან 2007 წელს გაფორმებული კონტრაქტის ფარგლებში.

მიწის საფარის აღდგენა და პიომრავალფეროვნების დაცვა

ჩვენ მივაღწიეთ პროგრესს ნავთობსადენისა და გაზსადენის სამშენებლო დერეფანში და დროებითი ობიექტების ტერიტორიაზე მინის საფარის აღდგენის სამუშაოების დასრულების თვალსაზრისით. ჩატარდა ბიოადგენის, ჰიდროთესვა და ეროზიული უნდების მონიტორინგი. საქართველოს მთავრობასთან მიმდინარეობს მსჯელობა მილსადენების მშენებლობის პროცესში გაკაფული ტყის სანაცვლოდ მიღმადენების დერეფანის გარეთ მდებარე ტერიტორიებზე ტყის გაშენების სამუშაოების მოცულობისა და მეთოდოლოგიის შესახებ.

ვაგრძელებთ BTC-ის გარემოსდაცვითი და სოციალური სამოქმედო გეგმებით აღბული ვალდებულებების შესრულების მონიტორინგს. ჩვენ მიერ ამ მიმართულებით განხორციელებულ ღონისძიებებს შორის არის ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის ხეთბლიანი პროგრამა, რომელიც მიღმადენების დერეფანის გაყოლებით მგრძნობას უნდებრივი პაბიტატებისა და ფლორისა და ფაუნის ზოგიერთი მაღლი კონსერვციული ღირებულებების მქონე სახეობის დაცვის კომპონენტებს მოიცავს.

ტერიტორიის გაშენდა

2008 წელს შესრულდა ბაქო-სუფის მიღმადენთან უკანონო მიერთების მცდელობის დროს 25 ბარელი ნავთობის დალვრის შედეგების ლიკვიდაციის სამუშაოები, ეკრძოდ, მოიხსნა ნიადაგისა და წყლის ნავთობით დაბინძურებული ფენა და მოხდა ნარჩენების გაუვნებელყოფა შესაფერისა სტანდარტის ნარჩენების გადამუშაველ საწარმოში.

ადამიანთა რესურსი

რას აკეთებს BP საქართველოში მისი თანამშრომლების კვალიფიკაციის ასამაღლებლად?

ჩვენი ბიზნესისათვის უმნიშვნელოვანესია ჩვენი თანამშრომლები და მათი კვალიფიკაცია. მივგაჩნია, რომ საქართველოში სტაბილური ბიზნესის ჩამოყალიბებისთვის აუცილებელია ადგილობრივი თანამშრომლების პროფესიული ზრდა და ისეთი ბიზნეს გარემოს შექმნა, რომელშიც წინსვლის შესაძლებლობა ყველას მიეცემა.

ამ დოკუმენტს შეგიძლიათ გაეკრიოთ შემდეგ მისამართზე:
www.bp.com/countrysustainabilityreports

კადრების ნაციონალიზაცია

2004 წლიდან სტაბილურად ვწირდით ადგილობრივი თანამშრომლების წილს პერსონალის მთლიან შემდგენლობაში. 2008 წლის ბოლოსთვის ამ მაჩვენებელმა 93%-ს მიაღწია.

კომპანიაში ადგილობრივი თანამშრომლების წილის ზრდასთან ერთად, ჩვენი ამოცანაა, ხელი შევუწყოთ მათი კვალიფიკაციის ამაღლებასა და პროფესიულ ზრდას, რაც მათ ხელმძღვანელი თანამდებობების დაკავებაში დაეხმარება. გავაფართოვეთ კვალიფიკაციის ასამაღლებელი პროგრამები ადგილობრივი თანამშრომლებისათვის, ტრენინგები და სასწავლო პროგრამები უფრო მეტად მიგარეთ სასახურებრივი წინსვლის კონკრეტულ მიზნებს. ამჟამად კომპანიის ფინანსურ, კადრების, მარეგულირებელ ორგანოებთან ურთიერთობის, იურიდიულ, ბიზნეს სერვისების, უშიშროების, სოციალური პასუხისმგებლობის, გარემოს დაცვისა და ექსპლუატაციის განყოფილებებს ადგილობრივი კადრები ხელმძღვანელობენ.

მიღსადენის საექსპლუატაციო ეტაპზე გადასვლის პროცესი

შემნებლობის პროექტების ეტაპის დასრულებასთან ერთად ხდება BP საქართველოს მიღსადენის საექსპლუატაციო ფაზაში შესვლა. ამ პროცესის ფარგლებში 2008 წელს რამდენიმე სტრუქტურული ცვლილება განხორციელდა, რომელიც მიზნად ისახავს კომპანიის ორგანიზაციული მოწყობის გამარტივებას და მეტი აქცენტის გადატანას კომპანიის საქმიანობის ძირითად მიმართულებებზე. მაგალითად, მივიღეთ გადაწყვეტილება უშემსროებისა და ტრანსპორტის ფუნქციების ძირითადი ნაწილის კომპანიის სტრუქტურიდან გამოყოფისა და კონტრაქტორი კომპანიებისთვის გადაცემის შესახებ, რაც 2009 წლის დასაწყისიდან შედის ძალაში. გარდა ამისა, ლია სატენდერო პროცესის გზით, სააგენტოს მიერ დაქირავებული ადგილობრივი კადრების მართვის ფუნქცია ახალ კონტრაქტორს გადავეცით.

2008 წელს შემცირდა ჩვენი თანამშრომლების საერთო რაოდენობა, რაც მშენებლობის პროექტების დასრულებითა და უცხოელი თანამშრომლების რაოდენობის კლებით იყო გამოწვეული. ორგანიზაციული სტრუქტურის ოპტიმიზაციის პროცესში რამდენიმე თანამშრომლის შემცირებაც მოხდა.

	2004	2005	2006	2007	2008
საქართველოს მოქალაქეები	389	398	492	499	498
BP-ის თანამშრომლები	228	271	274	280	323
კონტრაქტორები	161	127	218	219	175
უცხოეთის მოქალაქეები	142	138	162	92	38
BP-ის თანამშრომლები	37	38	26	26	12
კონტრაქტორები	105	100	136	66	26
სულ თანამშრომელთა რაოდენობა	531	536	654	591	536

თანამშრომელთა ანაზღაურება

და დახმარებათა პაკეტი

2008 წელს ცვლილებები შევიტანეთ თანამშრომელთა ანაზღაურებისა და დახმარებების პაკეტის პირობებში. ცვლილებები შექმოთ BP-ის თანამშრომლებსა და სააგენტოს პერსონალს. გავაუმჯობესეთ თანამშრომელთა ჯანმრთელობის დაზღვევის პირობები და მნიშვნელოვნად გავზარდეთ დაზღვევის დაფარვის ლიმიტი BP-ის თანამშრომლებისა და მათი ოჯახის წევრებისათვის. მივაღწიეთ შეთანხმებას, რომ სააგენტოს თანამშრომლებსა და მათი ოჯახის წევრებზე გაიცეს ჯანმრთელობის დაზღვევის პოლისი.

BP-ის ქცევის კოდექსი

ჩვენ მიერის სამუშაო გარემო, სადაც ყველას პატივისცემით და ლირსებით ეპყრობიან. ჩვენი მისი სამუშაო შემთხვევაში, რომ შევის „ქცევის კოდექსს“ ეფუძნება. კოდექსი არის კეთილსინდისიერი მუშაობისადმი BP-ის ერთგულების გამოხატულება. მასში ჩამოყალიბებულია ყველა თანამშრომლისთვის სავალდებულო ქცევის ნორმები იმ საკითხებთან მიმართებაში, როგორებიცაა: ჯანმრთელობა, უსაფრთხოება, უშოშროება და გარემოს დაცვა; თანამშრომლები; საქმიანი პარტნიორები; მთავრობები და საზოგადოების ჯგუფები; კომპანიის აქტივები და ფინანსური წესრიგი.

ისევე როგორც გასულ წლებში, 2008 წელს ჩავატარეთ ყოველწლიური შიდა სერტიფიცირება. ამ პროცესის ფარგლებში კომპანიის ყველა ქვედანაყოფსა და ფუნქციონალურ

დანაყოფს მოეთხოვება, რომ შეავსოს ეთიკის სერტიფიციატი, რომელიც მიუთითებს, თუ რამდენად შეესაბამებოდა მათი საქმიანობა სამართლებრივ და ეთიკურ ნორმებს და „ქცევის კოდექსის“ მოთხოვნებს. მიმდინარეობდა თანამშრომლებისა და კონტრაქტორების ინფორმირება ჩვენ მიერ გახსნილი დამოუკიდებელი და კონფიდენციალური ცხელი ხაზის – OpenTalk – შესახებ, რომელსაც შეუძლიათ დაუკავშირდნენ კანონების, შიდა კორპორაციული წესების, საქმიანი ეთიკის ნორმებისა და „ქცევის კოდექსის“ შესრულების თემაზე წარმოშობილი კითხვებითა და საჭირბოროტო საკითხებით.

საქართველოს მოქალაქეთა ხელითი წილი BP საქართველოს პერსონალის მთლიან შემადგენლობაში

93%

100%

- საქართველოს მოქალაქეთა ხელითი წილი
- თანამშრომელთა მთლიანი რაოდენობა

ქართველი

საზღვაო პლატფორმაზე

გიორგი ძველაია, „შეპ დენიზ ალფას“ გაზის პლატფორმაზე მომუშავე საზღვაო ოპერაციების ინჟინერი, BP-ის პირველი ქართველი თანამშრომელია, რომელიც კასპიის ზღვის საზღვაო ოპერაციებში მონაწილეობს. „შეპ დენიზ ალფა“ არის თვითამნევი საბურღალი და საექსპლუატაციო პლატფორმა, სიიდანაც გაზი და კონდენსატი დაახლოებით 92 კილომეტრიანი მილსადენით სანგაჩალის სახმელეთო ტერმინალს მიეწოდება.

„BP-ში მუშაობა დავიწყე 1998 წელს ექსპლუატაციის ტექნიკოსად სუფსის ტერმინალზე და გარკვეული თანამდებობრივი საფეხურების გავლის შემდეგ ემუშაობდი ტერმინალის

მენეჯერის მოადგილედ. ჩემი გამოცდილებისა და კვალიფიციის გასაუართოებლად თბილისში გადავდი ექსპლუატაციის ინჟინრის პიზიციაზე, ხოლო მოგვიანებით მე-2 ნაბთობსაქართველოს მმართველი გაეხდი. მთლიანობაში 10 წელზე მეტი ვმუშავე სახმელეთო ოპერაციებში, ამიტომ ახლა ამ საზღვაო ობიექტზე მუშობა ჩემთვის მნიშვნელოვანი სახლება და მას სირთულეებიც ახლავს. თანდათან ვეცნობი პლატფორმის მუშობას და ვიძენ საჭირო ცოდნასა და გამოცდილებას, რაშიც აქაური პროფესიონალები მეტარებიან.“

ადგილობრივი რესურსი

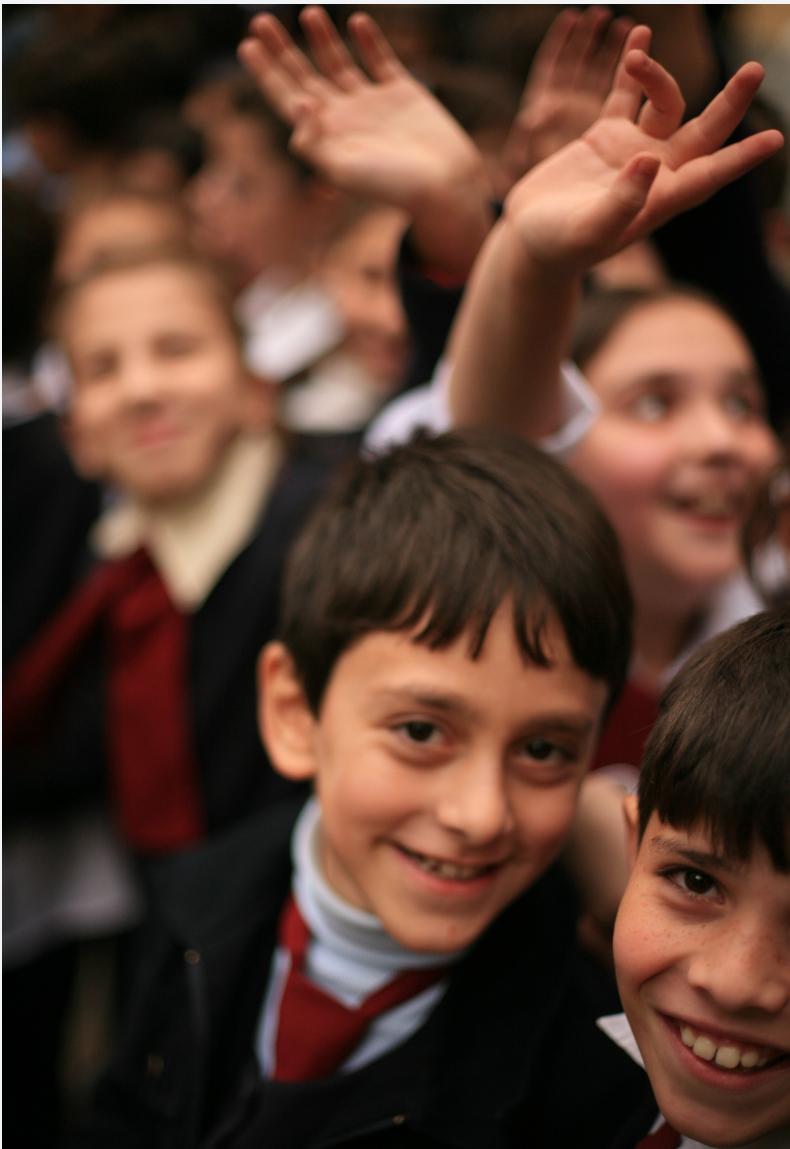
როგორ მონაწილეობს კომპანია საქართველოს სოციალურ და ეკონომიკურ განვითარებაში?

ჩვენ მივისრნაფით, რომ საქართველოში, ისევე როგორც ჩვენი საქმიანობის სხვა ქვეყნებში, ორმხრივად სასარგებლო ურთიერთობა ჩამოვაყალიბოთ ყველასთავა, ვისაც ჩვენი საქმიანობა ამ თუ იმ ფორმით ეხება. ჩვენი კონკრეტური გამოყიდვებისა და რესურსის გამოყენებით და სხვ შეარევთან თანამშრომლობით, ვცდილობთ გამოვეხმაუროთ ადგილობრივი საზოგადოებისთვის აქტუალურ საკითხებს და ჩვენი წვლილი შევიტანოთ ცალკეული ადგინიანების, საზოგადოების ჯგუფებისა თუ ინსტიტუტების შესაძლებლობების გაზრდაში.

ამ დოკუმენტს შეგიძლიათ გაეცინოთ შემდეგ მისამართზე:

www.bp.com/countrysustainabilityreports

სტრატეგია

ჩვენს კოლეგებთან და პარტნიორებთან შეთანხმებით, 2008 წლის ბოლოს მივიღეთ გადაწყვეტილება, რომ 2003 წლიდან მიმდინარე საზოგადოებრივი ინვესტირებას პროგრამისა და 2005 წელს დაწყებული რეგიონალური განვითარების ინიციატივის საფუძველზე დავიწყოთ საზოგადოების დაინტერესებულ ჯგუფებთან ურთიერთობის ახალი ინტეგრირებული ეტაპი, რომელიც 2009-2011 წლებში განხორციელდება.

ჩვენი ბიზნესპარტნიორების აქტივებისა და ინვესტიციების დაცვას საქართველოში ხელს ვუწყობთ ჩვენი ობიექტების სიახლოვეს მცხოვრები მოსახლეობის, ხელისუფლების ორგანოების, არასამთავრობო სექტორისა და ადგილობრივი ბიზნეს ჯგუფების საქმიანობის მხარდაჭერითა და მათი კეთილგანწყობის მოპოვებით.

ჩვენი ობიექტების ახლომდებარე რაიონებში ადგილობრივი ზარმოებისა და მოსახლეობის შესაძლებლობათა ზრდის ხელშეწყობა და მცირე და საშუალო ბიზნესებისთვის ხელსაყრელი ბიზნეს გარემოს შექმნა საქართველოში ჩვენი სტრატეგიის ერთ-ერთი მიმართულებაა. ჩვენი ოპერაციების გეოგრაფიული მდებარეობისა და მეზობელი დასახლებების ეკონომიკური პროფილის გათვალისწინებით, სოფლად ჩვენი ინიციატივების ძირითადი თემა სოფლის მეურნეობის მდგრადი პროექტების რეალიზაცია იქნება.

ქვეყნის პრიორიტეტების გათვალისწინებით, სამოქალაქო ორგანიზაციების გაძლიერების კიდევ ერთი მიმართულება ენერგეტიკა იქნება. ამ პროექტების ფარგლებში განხორციელდება ენერგოეფექტურ ტექნილოგიებთან დაკავშირებული ინიციატივები სოფლად, აგრეთვე ენერგეტიკის სფეროს ტექნიკური დახმარებისა და საგანმანათლებლო პროექტები.

2009-2011 წლებში ჩვენ ვგეგმათ წელიწადში საშუალოდ 3 მილიონი დოლარის ინვესტირებას ამ პროექტებში.

ურთიერთობა

დაინტერესებულ ჯგუფებთან

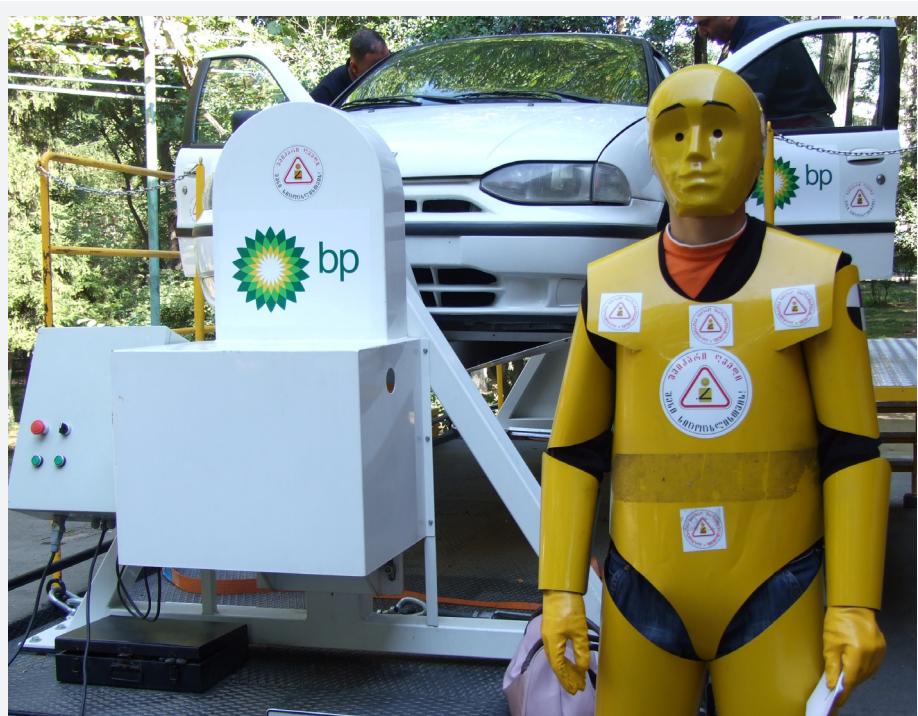
ვაგრძელებთ ურთიერთობას ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთობსადენის, სამხრეთ კავკასიური გაზსადენისა და ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის მარშრუტების ახლომდებარე დასახლებების მოსახლეობასთან.

ჩვენი საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცირები რეგულარულად ხვდებოდნენ სოფლების მოსახლეობას და, მოსახლეობასთან ურთიერთობის შიდა პროცედურების დაცვით, ყველა ვიზიტის შედეგებს დოკუმენტურად აღრიცხავდნენ მოსახლეობის პრობლემებზე ქმედითი რეაგირებისათვის. გარდა ამისა, საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცირები მოსახლეობას აწვდიდნენ ინფორმაციას კომპანია BP-ისა და მისი საქმიანობის შესახებ. კიდევ ერთხელ გამახვილდა ყურადღება მილსადენების

სიახლოეს უსაფრთხოების წესების დაცვაზე. სკოლების მოსწავლეებს შორის გავმართეთ ფოტოკონკურსი, რომლის გამარჯვებული ფოტოები კომპანიის მიერ უსაფრთხოების ოემაზე მომზადებულ 2009 წლის კალენდარში შევიდა.

გასული წლების განმავლობაში განვიხილეთ და მოვაგვარეთ მილსადენების მშენებლობის პერიოდში შემოსული საჩივრები. 2008 წელს დასრულდა რეაგირება მშენებლობის პერიოდთან დაკავშირებულ ყველა დარჩენილ საჩივარზე. წლის განმავლობაში გაგრძელდა მილსადენების მშენებლობისთვის საჭირო მინის ფართობების თავდაპირველი მესაკუთრეებისთვის სარგებლობის უფლებით დაბრუნების პროცესი. კერძო მესაკუთრეთა 80%-ზე მეტთა უკვე გაფორმებული მინის სარგებლობის უფლებით დაბრუნების ოფიციალური ხელშეკრულებები.

ადგილობრივი მოსახლეობის საჭიროებების გათვალისწინება, სხვა საკითხებთან ერთად, გულისხმობს მათ მხარდაჭერას გარეშე მოვლენებით გამონვეული სიძნეების დროს. 2008 წელს საქართველოში მოხსდარი შეიარაღებული კონფლიქტის შემდეგ ჩენება თანამშრომლებმა მონაბილეობა მიღეს როგანიზაცია „გადავარჩინოთ ბავშვების“ ჰუმანიტარულ აქციაში. BP-მ გაარმაგა თანამშრომელთა შენირულებები კონფლიქტის შედეგად დაზარალებული ბავშვების, ოჯახებისა და ადგილნაცვალი პირების დასახმარებლად. დამატებით BP-ის ფონდიდან გამოიყო გრანტი CARE International-ის მიერ გადაუდებელი დახმარების ღონისძიებების ჩასატარებლად.

საგზაო უსაფრთხოების სწავლება სკოლებში

საქართველოს მთავრობა ალიარებს, რომ მოზარდებისათვის საგზაო უსაფრთხოების სწავლება მნიშვნელოვანია. საგზაო საქართველოში გზების არასახარპილო მდგრმარეობა და ავტოტრანსპორტის გაზრდილი რაოდენობა ინვევს ავტოვარების განმირებას, რომლებიც ბავშვების სიკვდილით ან ჯანმრთელობის დაზიანებით სრულდება. 2007 წელს საქართველოში მომხდარი საგზაო შემთხვევების დროს 36 ბავშვი დაიღუპა და 550 დაშავდა.

BP-ის ფინანსური მხარდაჭერით ფონდი „პარტნიორობა საგზაო უსაფრთხოებისთვის“ ახორციელებს პროექტს, რომელიც მიზნად ისახავს მოზარდების ყურადღების მისყობას საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების საკითხებზე და მათ მიერ შეძენილი ცოდნის გადაცემას მათი ოჯახის წევრებისა და თანაქალაქელებისათვის. პროგრამა სანყის ეტაპზე მოიცავს გადატვირთული საგზაო სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის მქონე ქალაქებს სკოლებს, ხოლო მომავალში იგეგმება პროგრამის გაფართოება.

სამოქალაქო საზოგადოების

განვითარება

საქართველოში ჩვენი მიმდინარე საქმიანობის შესახებ არასამთავრობო ორგანიზაციების უკეთ ინფორმირებას ისახავდა მიზნად 2008 წლის ივნისში ჩვენ მიერ მოწყობილი მრგვალი მაგიდა, რომელსაც 40-მდე არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენელი ესწრებოდა. საქართველოში გამჭვირვალობის მხარდასაჭერად, BP-ის გაეროს განვითარების პროგრამის გლობალური შეთანხმების ინიციატივის ფარგლებში მოწყობილ სემინარზე გამოვედით მოხსენებით არაფინანსური ანგარიშგების კონცეფციისა და პრაქტიკის საკითხებზე.

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სფეროში ჩვენ მიერ განხორციელებული ინსტიტუციონალური განვითარების ინიციატივების მიზანია, რომ მოვუაროთ მილსადენების მშენებლობის პროცესში აღმოჩენილ არქეოლოგიურ უძნებს და ისინი საზოგადოებისთვის უფრო ხელმისაწვდომი გავხადოთ. 2008 წელს ჩვენ ფინანსური მხარდაჭერით გაიმართა წამყვანი საერთაშორისო არქეოლოგების სემინარები და ლექციები, გაფორმდა ხელშეკრულება ვაშინგტონის მითსონის ინსტიტუტისა და საქართველოს ეროვნულ მუზეუმს შორის, რომლის ფარგლებში მოხდება გამოცდილების გაზიარება მეცნიერული, ლიტერატურული და ისტორიული ლირებულების სამუზეუმი კოლექციების მართვის საკითხებში.

**ინვესტიცია ჯანსაღი ცხოვრების
წესის დამკაიდრებისთვის**
სუფსის ტერმინალის ახლომდებარე
სკოლებისთვის განცუთვნილი
საინვესტიციო პროგრამის ფარგლებში
გამოყოფილი დაფინანსებით
ლანჩენტის რაიონის სუფსის საჯარო
სკოლამ, ჯანსაღი ცხოვრების
პოპულარიზაციისთვის, ააქცია ახალი
სპორტული კომპლექსი. სკოლის
ხელმძღვანელობა გეგმავს, რომ
სასწავლო არდადეგების პერიოდში
გააქირავოს სპორტული კომპლექსის

შენობა მსურველებზე, რაც სკოლისთვის
დამატებითი შემოსავლის წყარო იქნება.
ეს ძალისხმევა, რომლის შედეგად
სკოლას ფეხბურთის, ჩოგბურთისა
და კალათბურთის კეთილმოწყობილი
მოედნები გაუჩნდა, პირდაპირ
ეხმაურება ჩვენი საინვესტიციო
პროგრამის დანიშნულებას, რაც ამ
რეგიონი სკოლების შენობებისა და
საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურის
გაუმჯობესებაში მდგომარეობს.

დასრულდა 2007 წელს დაწყებული
პროექტი, რომელიც BP-ის
დაფინანსებით განახორციელდა
„საერთაშორისო გამჭვირვალობა
საქართველოში“ და რომელიც მიზნად
ისახავდა საზოგადოების ინფორმირებას
საქართველოს ენერგეტიკის საკითხებზე
და ენერგოსექტორში მიმდინარე
რეფორმებზე. მედიის 20-ზე მეტი
წარმომადგენელ დაესწრო 10
სემინარისგან შემდგარ ღონისძიებას,
რომელზეც საქართველოს ენერგეტიკის
ექსპერტები იყვნენ მოწვეული. პროექტი
ითვალისწინებდა ყოველთვიური
ანგარიშებისა და საინფორმაციო
ბიულეტენების გამოცემას, ტრენინგებს
ჟურნალისტებისათვის და კონკურსს
საუკეთესო ჟურნალისტური
სამუშევრისთვის ენერგეტიკის თემაზე.

განათლების ხელშეწყობა

განათლების სფეროს ხელშეწყობა
საქართველოში საზოგადოებრივი
ინვესტიციების პროგრამის დაწყებისთანავე
მისი ერთ-ერთი მიზანებულოვანი
კომპონენტი გახდა. ჩვენი ფინანსური
მხარდაჭერით განხორციელდა როგორც
სწრაფ შედეგებზე გათვლილი პროექტები,
როგორიცაა სკოლის შენობების რემონტი,
აგრეთვე გრძელვადიანი ინიციატივები,
რომლებიც მოსწავლე ახალგაზრდობის
ცოდნის ამაღლებას ეშასურება.

2008 წელს, განათლების
სამინისტროსთან შეთანხმებით,
დავაფინანსეთ ერთნლიანი პროექტი,
რომელიც მიზნად ისახავს სკოლის
მოსწავლეების ცოდნის ამაღლებას
საგზაო უსაფრთხოების საკითხებში. ეს
არის ადგილობრივი არასამთავრობო
ორგანიზაციის – ფონდი „პარტნიორობა
საგზაო უსაფრთხოებისათვის“ –
პროექტი, რომელიც საქართველოს
40-ზე მეტ სკოლას მოიცავს.

ენერგოეფექტურობა
საინფორმაციო და
სადევონსტრაციო
სატრანსპორტო
საშუალება

2008 წელს დაგასრულეთ
სუფსის ტერმინალის ახლომდებარე
სკოლებისთვის განცუთვნილი
საინვესტიციო პროგრამა. 2007 წელს
დაწყებული ამ პროგრამის ფარგლებში
სკოლებს ჩაუტარდა სარემონტო
სამუშაოები, გაიმართა ტრენინგები
სკოლების სამეურვეო საბჭოებისთვის,
განხორციელდა მოსწავლეების
ინიციატივები. ასევე გაგრძელდა
მცირებიულებეტანი პროექტების,
ძირითადად, სკოლების კეთილმოწყობის
სამუშაოების დაფინანსება ბაქო-სუფსის
მიღლადენის დერეფნიდან 2 კილომეტრში
მდებარე სკოლებისთვის. ჩვენი
ობიექტების ირგვლივ უსაფრთხოების
წესების უკეთ გასაცნობად მოსწავლეებს
შორის გაიმართა ვიქტორინები
უსაფრთხოების თემაზე.

ჩვენი ფინანსური მხარდაჭერით,
ნავთობსადენისა და გაზსადენის
მარშრუტებისა და სუფსის ტერმინალის
მიმდებარე სკოლებში ორგანიზაცია
CARE International-მ განახორციელა
სკოლების სამეურვეო საბჭოების
ტრენინგების პროგრამა, რომელიც
ორგანიზაციული სრულყოფის,
ფინანსური ანგარიშვალდებულების,
გუნდური მუშაობისა და კომუნიკაციის
საკითხებს მოიცავდა.

ვაგრძელებთ თბილისის
ეკონომიკის საერთაშორისო სკოლის
(ISET) მხარდაჭერას. სკოლა 2006 წელს
გაიხსნა BP-ის და საქართველოს,
შევდეთისა და ნორვეგიის მთავრობების
ფინანსური მხარდაჭერით. იგი მიზნად
ისახავს ეკონომიკის სფეროში მაღალი
დონის სამაგისტრო სწავლებისა და
კელების ხელშეწყობას. 2008 წელს
სკოლას ფუნქციონირებიდან ორი
წელი შეუსრულდა, დაინიშნა სკოლის
აკადემიური პერსონალი, დასრულდა
სკოლის ახალი შენობის კეთილმოწყობა
და სკოლამ უკვე სტუდენტების მესამე
ნაკადი მიიღო. 2008 წელს თბილისში
ვიზიტის დროს სკოლას ეწვია
BP ჯგუფი მთავარი ეკონომისტი
დოქტორი კრისტოფ რუელი და სკოლის
სტუდენტებისათვის გამართა ლექცია,
რომელიც „BP-ის მსოფლიო
ენერგეტიკის მიმოხილვის სტატისტიკურ
ანგარიშს“ მიეძღვნა.

ენერგოეფექტურობის საკითხში ცნობიერების ამაღლების ინიციატივა

BP-ზ დაწყები სამწლიანი ინიციატივა,
რომელიც მიზნად ისახავს
საქართველოს ყველა რეგიონის
მოსახლეობის ინფორმირებას
ალტერნატიული და განახლებადი
ენერგიის წყაროებისა და საქართველოში
არსებული ენერგოეფექტური
ტექნოლოგიების შესახებ.

ადგილობრივი
საწარმო
თაფლის ჩამოსხმა
„ფერმერები და
ბაზარი“ პროექტის
ფარგლებში

პროგრამის მიზნებისთვის შეიქმნა საინფორმაციო და სადემონსტრაციო სატრანსპორტო საშუალება – „ენერგოავტობუსი“, რომელიც გამოფენილია ვიზუალური მასალა ენერგოეფექტური პროდუქციისა და ტექნოლოგიების შესახებ. ენერგოავტობუსი საქართველოს ქალაქებასა და სოფლებს შემოვლის. ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკთან მიმდინარეობს მოლაპარაკება პროგრამის მიზნებისთვის შერჩეული ბანკებისთვის შედავათიანი საკრედიტო ხაზის გახსნის შესახებ, რომლებიც ენერგოეფექტური პროდუქციის შეძენით დანწერესებულ პირებს მიკრო და მცირე სესხებით უზრუნველყოფენ. თავისი პარტნიორების სახელით, BP ერთი მილიონი აშშ დოლარის ოდენობის გრანტით დააფინანსებს იმ კაპიტალური დანახარჯების ნაწილს, რაც დაინტერესებულმა ადგილობრივმა მოსახლეობამ უნდა გაიღოს ამ პროდუქციის შესაძენად.

ადგილობრივი ბიზნესის ხელშეწყობა

სხვადასხვა ინიციატივის მეშვეობით ხელს უუნიკობთ ადგილობრივი ეკონომიკური პოტენციალის ზრდას. ამ ინიციატივებიდან ზოგიერთი პირდაპირ კავშირშია ჩვენს კომერციულ საქმიანობასთან, ხოლო დანარჩენები უფრო ფართომასშტაბიანი ეკონომიკური შესაძლებლობების შექმნას ისახავენ მიზნად.

კონტრაქტორების კვალიფიკაციის ასამალებლად, BP აფინანსებს პროექტების მართვის სამწლიან სასწავლო პროგრამას – პროექტების მართვის კოლეჯს, რომელიც ადგილობრივი კომპანიების წარმომადგენლებს აძლევს საშუალებას, გაიარონ მაღალი დონის სწავლების კურსი და შეიძინონ პროექტების მართვის ძირითადი უნარ-ჩვევები ისეთ სფეროებში, როგორიცაა ხაჯების კონტროლი, დაგეგმვა და სხვა. სწავლების კურსის ჩასატარებლად მოწვევით მსოფლიოს წამყვანი ორგანიზაცია პროექტების მართვის ტრენინგების სფეროში – ESI International. პროგრამის წარმატებით გავლის შემთხვევაში გაიცემა მსოფლიოში აღიარებული სეინიფიკატები. კოლეჯი თბილისის თავისუფალი უნივერსიტეტის ბაზაზე იფუნქციონირებს. იმის გათვალისწინებით, რომ მილიარდების მარშრუტების სიახლოეს მცხოვრები მოსახლეობის დიდი ნაწილი სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობით არის დაკავებული, 2007 წელს ჩვენ დავიწყეთ სოფლის მეურნეობის სექტორის განვითარების ხელშეწყობი პროექტი – „ფერმერები და ბაზარი“. პროექტით გათვალისწინებულია სოფლის მეურნეობის პროდუქციის საკონსილიდაციო ცენტრების შექმნა და მთა ტექნიკური აღჭურვა. ეს ცენტრები უზრუნველყოფენ ფერმერებისგან სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტის შესყიდვას და ბაზარზე მათ გატანას. ამავე ცენტრებში ფერმერები შეიძლებან საჭირო ინფორმაციას, რათა საკუთარი პროდუქცია ბაზრის მოთხოვნილებებს მოარგონ.

2008 წელს ბორჯომი-ახალციხე-ადგიგენის რაიონებში კერძო ბიზნესის განვითარების პროექტის მეორე ფაზა დაწყობით პროექტი მერძევებისა და მეფეტკრების დარგების დახმარებას ისახავს მიზნად. აღნიშნულ რაიონებში შეიქმნება რდის შემგროვებელი შეიდი ცენტრი, ხოლო ახალციხეში შენდება რდისა და თაფლის გადამუშავებელი საწარმოები. პროექტის ფარგლებში შეიქმნა კონპერატივები და გაუმჯობესდა ვეტერინარული სამსახურების მუშაობა.

ჩვენი საზოგადოებრივი ინვესტირების პროგრამის ერთ-ერთი პროექტი ითვალისწინებს გრანტების გამოყოფასა და ტრენინგების ჩატარებას ბიზნესის დაწყების მსურველი ქალების თაოსნობის დაწყებული ბიზნესების მხარადასაჭრებულ უკვე 21 გრანტი გაიცა. 2008 წელს ვმონაწილეობდით ევროკავშირი-საქართველოს ბიზნესაბჭოს (EUGBC) საქმიანობაში, რომელიც 2006 წელს BP-ისა და Statoil-ის ფინანსური დახმარებით დაფუძნდა და საქართველოსა და ევროკავშირს შორის საგაფრო და საინვეტიციო კავშირებს გაღრმავებას ისახავს მიზნად. 2008 წელს ბიზნესაბჭოს ინიციატივით გაიმართა შეხვედრები საქართველოსა და ევროკავშირს ოფიციალურ პირებს შორის ვაჭრობის, ინვესტირების და ქალოველი ექსპორტიორებისა და მენამერების, განსაკუთრებით, მცირე და საშუალო ბიზნესის მხარდაჭერის საკითხებზე. გარდა ამისა, გამოიცა ბრომურები, სავაჭრო კავშირების თემაზე გაიმართა შეხვედრები, სემინარები და კონფერენციები.

ჩვენ ვაგრძელებთ საქართველოში ამერიკის სავაჭრო პალატის, ლონდონში ბრიტანეთი-საქართველოს სავაჭრო პალატის და ვაშინგტონში აშშ-საქართველოს ბიზნეს საბჭოს მხარდაჭერას.

ჩვენი საქმიანობის მაჩვენებლები

ჩვენი ხუთნლიანი საქმიანობის მაჩვენებლები,
ტენდენციები და განმარტებები

31 დეკემბრის მდგომარეობით

საქმიანობის მაჩვენებლები

ტრანსპორტირებული ნაბირნებალბადების საერთო მოცულობა

(მილიონი ბარები ნაერობის ეკვივალუნტი)

სოციალური ინვესტიციები (მილიონი აშშ დოლარი)^a

უსაფრთხოება და გარემოს დაცვა

BP-ის თანამშრომლის დაღუპვის შემთხვევა

BP-ის კონტრაქტორის დაღუპვის შემთხვევა

გაცდებილი სატუშაო დღეები (DAFWC)^c – პერსონალი^d

გაცდებილი სატუშაო დღეების სიხშირე (DAFWCF)^e – პერსონალი

აღრიცხვადი ტრავები – პერსონალი

აღრიცხვადი ტრავების სიხშირე (RIF)^g – პერსონალი

ავტოსატრანსპორტი შემთხვევების საერთო რაოდენობა

ავტოსატრანსპორტი შემთხვევების საერთო სიხშირე^h

დაღვრის შემთხვევების რაოდენობა

(პირველადი გარსაცმის ჰერმეტულობის დარღვევა)ⁱ

დაღვრილი პრიდუქტის მოცულობა (ლიტრი)

დაკარგული პრიდუქტის მოცულობა (ლიტრი)

ნამუშევარი დრო – პერსონალი

გავლილი კილომეტრები

პირდაპირი ნახშირორუანგი (CO_2) (ტონა)

პირდაპირი მეთანი (CH_4) (ტონა)

პირდაპირი სათბურის აირები (BP-ის წილი) (CO_2 -ის ეკვივალუნტი ტონებში)

გოგირდის ორჟანგი (SOX) (ტონა)

აზოტის ოქსიდები (NOx) (ტონა)

არამეთანური ნახშირნებალბადები (NMHC) (ტონა)

განთავსებული სახიფათო ნარჩენი (მ³)

განთავსებული არასახიფათო ნარჩენი (ტონა)

თანამშრომელები

BP საქართველოს თანამშრომელთა საერთო რაოდენობა

საქართველოს მოქალაქეები BP საქართველოს

თანამშრომელთა შორის (%)

^a ეს ციფრები მოიცავს BP-სა და მისი პარტნიორების მიერ გადახდილ „ნაღდ“ თანხებს, მათ მორის BP-ის და BP-ის გრანტის უსაფრთხოების შერგებების გაცემულ თანხებს.

BP გრანტისა და BP-ს უაღლებულების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისათვეში იხსელით BP საქართველოს 2005 და 2006 წლის ძრავრადი განვითარების ანგარიშები.

^b საქმიანობის მიზანების მიზანების საქართველოში განხორციელებულ ყველა საქმიანობას, რომელიც წარმატების არის აღწერილო (WREP, სუვასის ტერმინალი, BTC, SCP და Air BP). ყველა გარემოსდაცავითი მაჩვენებელი ასახვას BP-ის საქმიანობის პრიცესში წარმოქმინდება დაფურცვების სრულ მაჩვენებების, გარდა „სათბურის აირების პრიცესი გარემოსდაცავის წლობრივი მაჩვენებლისა“, რომელიც უჩვენებს მშოლოებ BP-ის წილს გაურკევევის ის სანარჩენობებით, რომელიც BP-ის ზოლობრივი მონაბილეობა გააჩნია. 2004 და 2005 წლის მონაცემები მოიცავს BP-ის საქმიანობის პარტნულობის მილსადგნას და სუვასის ტერმინალები. 2006 და 2007 წლის მონაცემები მოიცავს BP-ის საქმიანობას სამუშავე მოლსადგნას (BTC, SCP და WREP) და მათთვის დაკარგულ თბეებზე^c.

^c DAFWC, ტრავები ან ავადმყოფობა ქლასიფიცირდება, როგორც „გაცდებილი სამუშავე დღეები“, თუ თანმმოწვდომელი ტრავების ან ავადმყოფობის შედეგად ერთ შეძლო ემუშავა რომელიმ დღეს, განვითარებული მისას, დაკარგი იყო თუ არ მუშობა, ან თუ ექიმის ან ჯანდაცვის სხვა ლიცენზირებული საცხოლებელის რეკომენდაციის მიუხდავად, რომ მუშავე ისახება დარჩენილიყო, იგი მიიჩნევა გამოცხადდა სამუშაოზე.

	2004	2005	2006	2007	2008
–	–	106,600	221,389	281,385	
23.2	12.4	20.1	8.7	8.0	
0	0	0	0	0	
1	1	0	0	0	
12	4	3	0	0	
0.12	0.06	0.07	0	0	
105	30	5	1	5	
1.06	0.41	0.12	0.04	0.26	
69	35	33	5	6	
3.76	1.30	2.06	0.49	0.71	
1	1	3	2	2	
15	70,914	10,416	75,290	4,715	
10	0	0	51,000	0	
19,776,554	14,527,840	8,158,739	4,459,899	3,873,410	
18,335,771	26,844,882	15,999,715	10,101,030	8,503,842	
32,029	35,421	146,084	408,273	251,090	
202	220	396	271	147	
12,362	13,687	47,675	123,863	76,443	
39	44	197	109	88	
589	651	1,751	2,704	1,992	
1,834	1,990	1,823	91	72	
311	388	243	383	352	
603	670	378	463	497	
531	536	654	591	536	
73	74	75	84	93	

d BP-ის პერსონალში იგულისხმება BP-ის ყველა თანამშრომელი, BP-ის ყველა კონტაქტორი და BP-ის ყველა დირექტორი.

e DAFWC – პერსონალი: BP-ის პერსონალის მიერ ტრავების გამო გაცდებილი სამუშაო

დღეების რაოდენობა, იმავე პერიოდში ნამუშევარ ყოველ 200,000 საათზე.

f აღრიცხვად ტრავება არის ისეთი სახის ტრავება ან ავადმყოფობა, რომელიც დასრულდა ლეტალური შეღებით, გაცემის დღით, შეზღუდული მუშაობით, სამუშაოს გადაბრივით ან პირებადი დახმარებით შემდეგ გაცემულ სამუშაოს მომასახურით.

g აღრიცხვად ტრავების საშირო: BP-ის თანამშრომელების აღრიცხვად ტრავების

სარისო რაოდენობა, იმავე პერიოდში ნამუშევარ ყოველ 200,000 საათზე. ეს არის ნაერობმშენებულობის დარგში საყოველთაღ მიღებული ინდიკატორული უსაფრთხოების საზომი ერთეული.

h ავტოსატრანსპორტიში შემთხვევის საერთო სიხშირე: მსუბუქი ავტომანქანების,

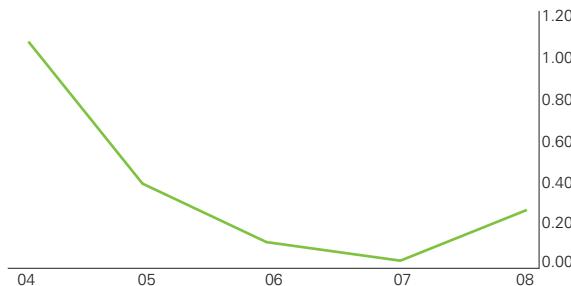
სატელიკომუნიკაციების და პორტული ტერმინალების შემთხვევათა ჯამი, ყოველ ერთ მილიონ

გაცდებიზე.

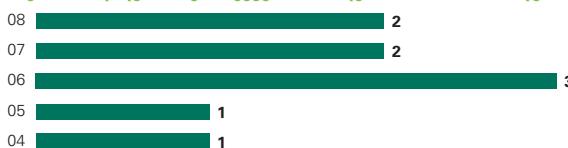
i BP ჯგუფის განსაზღვრული ტერიტორიის თანამშრომელი დაღვრად განიხილება ურთ ბარებზე (159 ლიტრი, ანუ 42 ამერიკული გალონი) შეტემპერიზე.

ჩვენი საქმიანობის მაჩვენებლები

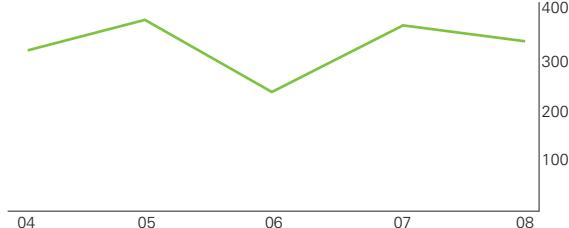
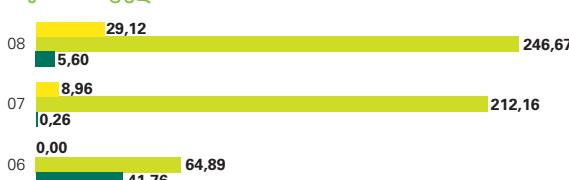
აღრიცხვადი ტრაგმების სიხშირე 2004-2008 წლებში

ნავთობის დაღვრის შემთხვევების რაოდენობა 2004-2008 წლებში

სახიფათო ნარჩენების განთავსება

საქართველოს მოქალაქეთა ხვედრითი ნილი
პერსონალის მთლიან შემადგენლობაში 2004-2008 წლებშიმიღსადენებით გატარებული ნახშირწყალბადების
საერთო მოცულობა

- სამხრეთ კავკასიური გაზასადენის წლიური გამტარობა ომხօე
- ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთობსადენის წლიური გამტარობა
- დასავლეთის მიმრთულებისაესპერტო ნავთობსადენის წლიური გამტარობა

უსაფრთხოება და გარემოს დაცვა

2008 წელს გაზრდილი სანარმოო მაჩვენებლების მიუხედავად, 2004-დან 2008 წლამდე პერიოდში საგრძნობლავ შემცირდა ალოიცხადი ტრაგმების სიბრტის მაჩვენებელი და 1.06-დან 0.2-მდე ჩამოვიდა. ამ მაჩვენებლის გაუმჯობესება გამოიწვია ალრიცხვადი ტრაგმების რაოდენობის შემცირებამ 2004 წელს აღრიცხული 105-დან 2006 წელს აღრიცხულ ხუთ შემთხვევამდე. ტრაგმების მკვეთრი კლება დაემთხვა 2004-2008 წლების მიმდინარე მიღსადენების მშენებლობის ეტაპდან ექსპლუატაციის ეტაპზე გადასალას 2006 წლის განმავლობაში. წინა წელთან შედარებით გაზრდილი აღრიცხვადი ტრაგმების სიხმრე მიაიშვინა, რომ უსაფრთხოების მაჩვენებლების გაუმჯობესება უფრდივი იყოს.

ავტოსატრანსპორტი შემთხვევების საერთო რაოდენობის შემცირება ნაწილობრივ გალომეტრების კლების შედეგია, რაც თავის მხრივ, მშენებლობის ეტაპიდან ექსპლუატაციის ეტაპზე გადასვლას უკავშირდება. ავტოსატრანსპორტი შემთხვევების საერთო სიხმრე, ანუ ავტოსატრანსპორტი შემთხვევების საერთო რაოდენობა ყოველ ერთ მილიონ გავლილ კილომეტრზე, შედარებით მოკლე დროის გაუმჯობესდა, რაც იმის მნიშვნელობა, რომ „BP-ის ავტოტრანსპორტის მართვის უსაფრთხოების სტანდარტის“ დანერგვისკენ გადადგმულმა ნაბიჯებმა დადგინდით შედეგები გამოიიღო.

2007 წელთან შედარებით სათბურის აირებისა და სხვა აირების გაფრენებების მოცულობას შემცირება, ძირითადად, გაფრენებების კოუფიციანტების უფრო მიზანშენილი სიდიდეების გამოყენებით არის გამოივალობა.

2004 წლიდან მოყოლებული, თითქმის ერთ დონეზეა შენარჩუნებული ნავთობის დაღვრის ინციდენტების რაოდენობა, რომელიც სანარმოო პროცესების უსაფრთხოების პარამეტრზე აზდენს გავლენას. აღსანიშნავია, რომ რამდენიმე შემთხვევაში ნავთობის დაღვრის მიზეზი ბაქო-სუფასის მიღსადენებზე უკანონო მიერთების მცდელობაში დაგენერირდა 2008 წელს უტილიზებულ სახიფათო ნარჩენების მაცულობა აღემატებოდა უკანასკნელი ხუთი წლის საშუალებით მაჩვენებელი, მაგრამ 2007 წელს აღრიცხულ მოცულობაზე ნაკლები იყო. სახიფათო ნარჩენების მოცულობის შესამცირებლად ნახმარ ზეთებს ვაძრუნებთ ნავთობსადენები, ხოლო ნავთობისან წყალს გადავამუშავებთ ობიექტებზე არსებულ სეპარატორებში.

ჩვენი საქმიანობის პროცესში წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენი მრავალ სხვადასხვა ტიპს მასალისგან შედგება, მაგრამ ამ კატეგორიის ნარჩენს ძირითადად ექნის ნავთობით დასვრილი საგრძნები, როგორცაც ნავთობისანი წყალი, ფალტრები, კანისტრები, ნავთობისანი ჩრდები და აბსორბებული. 2008 წელს უტილიზებულ სახიფათო ნარჩენების მაცულობა აღემატებოდა უკანასკნელი ხუთი წლის საშუალებით მაჩვენებელი, მაგრამ 2007 წელს აღრიცხულ მოცულობაზე ნაკლები იყო. სახიფათო ნარჩენების მოცულობის შესამცირებლად ნახმარ ზეთებს ვაძრუნებთ ნავთობსადენები, ხოლო ნავთობისან წყალს გადავამუშავებთ ობიექტებზე არსებულ სეპარატორებში.

თანამშრომლები

2004 წლიდან დაწყებული, კომპანიის საშტატო შემადგენლობაში ადგილობრივი თანამშრომლების წილი მუდმივად იზრდება. 2008 წლის ბოლოსთვის ამ მაჩვენებელი 93%-ს მაღალია. ასეთი მაჩვენებელი გამოწვეულია როგორც უშუალოდ კომპანიაში დასაქმებული საქართველოს მიერალაქების რიცხვით, ისე BP-ისა და კინტრაქტორების უცხოელ თანამშრომლების რაოდენობის შემცირებით, მიღსადენების მშენებლობის დასრულების პერიოდში უცხოელი თანამშრომლების რიცხვიმა მაქსიმალურ წილურის მაღალია, ხოლო 2006 წლის შემდეგ მნიშვნელოვნად არის შემცირებული, რადგან ექსპლუატაციის ეტაპზე კომპანიის სულ უფრო მეტი ადგილობრივი თანამშრომელი იკავებს საკვანძო თანამდებობებს.

საქმიანობის მაჩვენებლები

2007 წელთან შედარებით, 2008 წელს ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთობსადენით, სამხრეთ კავკასიური გაზასადენითა და დასავლეთის მიმრთულების საესპორტო მიღსადენით გატარებული ნახშირწყალბადების წლიური მოცულობა 27%-ით გაიზიარდა. ეს ზრდა კასპიის ზღვაში მდებარე აზერი-ჩირაგ-გიუნაშლის საბადოებიდან მოპოვების მოცულობების გაზრდით იყო გამოწვეული. გატარებული ნავთობის მოცულობების შემდგომი ზრდა 2009 წელს, ანუ ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთობსადენისა და სამხრეთ კავკასიური გაზასადენის მოცირების შესახე სრულ წელს.

დამოუკიდებელი შემფასებლის განცხადება

ნინამდებარე ანგარიში შემოწმებულია BP ჯგუფის აუდიტორის, Ernst & Young-ის მიერ. ანგარიშის შემოწმების უპირველესი მიზანია იმის ნათელყოფა, რომ ტექსტში მოცემული BP-ის მდგრადი საქმიანობის ამსახველი მტკიცებულებები, განცხადებები და მონაცემები ფაქტებით არის დადასტურებული. ამ პროცესის მიზანია, რომ ანგარიშის შენარჩის საიმედოობა მესამე, დამოუკიდებელმა მხარემ დამოწმოს. Ernst & Young-ის მიერ განხორციელებული სამუშაო და მათი დასკვნები იხილეთ ქვემოთ.

დამოუკიდებელი საგარანტიო განცხადება BP-ის მენეჯმენტის BP საქართველოს მდგრადი განვითარების 2008 წლის ანგარიში („ანგარიში“) მომზადდა BP საქართველოს მენეჯმენტის მიერ, რომელიც პასუხისმგებელია დოკუმენტში მოცემული ინფორმაციის მოძიებასა და წარმოდგენაზე. BP-ის მენეჯმენტის ინსტრუქციების მიხედვით, ჩვენი მოვალეობაა, ქვემოთ აღნიშრილი პროცესის შესაბამისად, შევამოწმოთ ანგარიში წარმოდგენილ მტკიცებულებებზე, მონაცემებსა და საკითხებზე დასკვნების გამოსატანად.

შემოწმებისას პასუხისმგებლები ვართ მხოლოდ BP p.l.c.-ის მენეჯმენტის წინაშე, მათთან შეთანხმებული ტექნიკური დავალების (TOR) შესაბამისად. ამრიგად, არ ვიღებთ რაიმე სხვაგვარ პასუხისმგებლობას სხვა პირისა თუ ორგანიზაციის წინაშე. ნებისმიერი მესამე მხარე ამ ანგარიშს მხოლოდ საკუთარ პასუხისმგებლობით შეიძლება დაყყრდნოს.

როგორ გავაკეთო დასკვნები

ეს შემოწმება დაიგეგმა და განხორციელდა ბულალტერთა საერთაშორისო ფედერაციის სტანდარტის – ISAE3000-ის შესაბამისად¹.

- ანგარიში შეფასდა შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით:
- სათანადო არის თუ არა ანგარიშში ასახული 2008 წელს BP საქართველოს საქმიანობასთან დაკავშირებული ის ძირითადი საკითხები, რომლებზეც ყურადღება გაამახვილა მასშედიამ, გამოვლინდა თავად BP საქართველოს მიერ მდგრადი განვითარების საკითხების მიმოხილვისას ან აისახა შიდა დოკუმენტაციაში.
- შესაბამისობაშია თუ არა ანგარიშში მოყვანილი მდგრად განვითარებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია BP-ის მენეჯერების მიერ მიწოდებულ განმარტებებსა და მტკიცებულებებთან.
- შეესაბამება თუ არა ანგარიშში წარმოდგენილი მონაცემები მდგრადი განვითარების შესახებ შესაბამისი ბიზნესდანაყოფის დონეზე აღრიცხულ მონაცემებს.

ჩვენი დასკვნების ჩამოსაყალიბებლად გადავდგით შემდეგი ნაბიჯები:

- ანგარიშში მოყვანილი განცხადებების მიზანშეწონილობის შესაფასებლად შევისწავლეთ მედიაში გამოქვეყნებული სტატიები და შიდა დოკუმენტები – ეთიკის სერტიფიკატები, რისკის შეფასების დოკუმენტები და 2008 წელ BP-ის მიერ საქართველოში განხორციელებული მდგრადი განვითარების ხელშეწყობის საქმიანობის ამსახველი მასალები.
- შევისწავლეთ BP საქართველოს მიერ ანგარიშში გადმოსაცემი ძირითადი საკითხების შერჩევის პროცესის შედეგები.
- შევისწავლეთ ანგარიშში არსებული მონაცემებისა და განცხადებების დასადასტურებლად მიღებული ინფორმაცია და განმარტებები. ანგარიშში ასახული მონაცემების შესახებ დოკუმენტაციის განხილვისას არ შევგიმოწმებია თავად მონაცემთა შეგროვების, შეჯერებისა და აღრიცხვის პროცესი თუ მიმდინარეობის დონეზე.

¹ ბულალტერთა საერთაშორისო ფედერაციის შესაბამისობის საერთაშორისო სტანდარტი, რომელიც არ გვლისმისა უძინებსა და სტორიული საფინანსო ინფორმაციის მიმზადვას (ISAE 3000).

შემოწმების დონი

მტკიცებულებების მოპოვების პროცედურები გულისხმობს განსაზღვრული დონის შემოწმებას, ჩვენი დასკვნების გამოსატანად. მტკიცებულებების ჩვენ მიერ განხორციელებული შეგროვების პროცედურები უფრო მცირე მოცული განხორციელებული შეგროვების წარმოდგენილ უფრო მცირე მოცული ტექსტი, სათაურით „როგორ გავაკეთოთ დასკვნები“. და, შესაბამისად, ჩატარებული შემოწმებაც უფრო მცირე მოცულია.

ჩვენი დასკვნები

ჩატარებული განხილვის საფუძველზე და ტექნიკური დავალების შესაბამისად, ანგარიშის შესახებ წარმოვადგენთ ჩვენს დასკვნებს, რომელთა გაცნობისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს ზემოთ მოყვანილი ტექსტი, სათაურით „როგორ გავაკეთოთ დასკვნები“.

1. არის თუ არა განხილული ანგარიშში ძირითადი საკითხები? ჩვენთვის არ არის ცნობილი BP საქართველოს მდგრად განვითარებასთან დაკავშირებული რაიმე ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხი, რომელზეც ყურადღება გაამახვილა მასმედიამ, ან გამოვლინდა BP საქართველოს არსებითი მნიშვნელობის მოვლენების შიდა მიმოხილვის შედეგად და რომელიც ამ ანგარიშში არ აისახი.
2. არის თუ არა BP საქართველოს მდგრადი განვითარების ხელშემყობი საქმიანობის ამსახველი მონაცემები და განცხადებები დადასტურებული განმარტებითა და მტკიცებულებებით?

ჩვენთვის არ არის ცნობილი რაიმე არასწორი განაცხადის არსებობა ანგარიშში იმ მონაცემებსა და მტკიცებულებებში, რომელიც BP-ის მენეჯმენტმა BP საქართველოს მდგრადი საქმიანობის შესახებ წარმოადგინა.

ჩვენი დამოუკიდებლობა

როგორც BP p.l.c.-ს აუდიტორი, Ernst & Young-ი ვალდებულია, დააკმაყოფილოს დამოუკიდებლობის მოთხოვნები, რომელიც ჩამოყალიბებულია ინგლისისა და უელსის სერტიფიცირებულ ბულალტერთა ინსტიტუტის (ICAEW) პროფესიული ეთიკის სახელმძღვანელოში. Ernst & Young-ის დამოუკიდებლობის პოლიტიკა, რომელიც აკმაყოფილებს და ზოგან აღემატება ICAEW-ის მოთხოვნებს, ვრცელდება ფირმაზე, პარტნიორებსა და პროფესიონალ თანამშრომლებზე. აღნიშნული პოლიტიკით იკრძალება ჩვენს კლიენტებთან ნებისმიერი ისეთი სახის ფინანსური ურთიერთობა, რომელიც შეამცირებს დამოუკიდებლობის დონეს ან, შესაძლოა, ამგვარად იქნეს განხილული. პარტნიორებსა და პერსონალს მოეთხოვებათ, ყოველწლიურად დაადასტურონ ფირმის პოლიტიკასთან თავიანთი საქმიანობის შესაბამისობა.

ჩვენ ყოველწლიურად ვატყობინებთ BP-ს, მოხდა თუ არა ისეთი შემთხვევა, მაგალითად, აკრძალული მომსახურება, რაც ჩვენს დამოუკიდებლობაზე იქნიებდა გავლენას. 2008 წელს ასეთი შემთხვევა ან მომსახურება არ ყოფილა.

 ERNST & YOUNG

Ernst & Young LLP
ლონდონი, 2009 წლის მაისი

ტერმინების განმარტება

BTC	EUGBC	PSA	SPPD
ბაქო-თბილისი-ჯეიპანის ნავთობსადენი	ევროკავშირი-საქართველოს ბიზნესსაბჭო	პროდუქტის განაწილების ხელშექრულება	სტრატეგიული მიღლადენების დაცვის მთავარი სამმართველო
DAFWC (f)	ISSOW	RIF	WREP
შრომის უნარის დაკარგვის მიზეზით გაცდენილი სამუშაო დღეები (სიხშირე)	მუშაობის უსაფრთხოების ინტეგრირებული სისტემა	აღრიცხვადი ტრაგების სიხშირე	დასავლეთის მიმართულების საექსპორტო მიღლადენი (იგივე ბაქო-სუფსის მიღლადენი)
SCP	Mmboe	SCP	WREP
	ათასი ბარელი ნავთობის ეკოვალენტი	სამხრეთ კავკასიური გაზიადენი	

დამატებითი ინფორმაცია

BP-ის მდგრადი განვითარების ანგარიშების სტრუქტურა

BP აქვეყნებს ინფორმაციას საკუთარი არაფინანსური ვადებულებებისა და საქმიანობის შესახებ – ჯგუფის, ქვეყნისა და ცალკეული საწარმოების დონეზე, როგორც ბეჭდვითი, ისე ელექტრონული ფორმით.

ჯგუფის მდგრადი განვითარების ანგარიში

BP ჯგუფის მდგრადი განვითარების ანგარიში ქვეყნება ინგლისურ, გერმანულ, ჩინურ, რუსულ და ესპანურ ენებზე და BP-ის საქმიანობის მაჩვენებლები ნაჩვენებია ინტერაქტიული დიაგრამების სახით. www.bp.com/sustainability www.bp.com/hsechartingtools www.bp.com/sustainabilityworldwide

ცალკეული ქვეყნების ანგარიშები

ანგარიშები ეხება ჩვენს საქმიანობას, ანგოლაში, ავსტრალიაში, აზერბაიჯანში, გერმანიაში, ახალ ზელანდიაში, სამხრეთ აფრიკაში, ტრინიდადი და ტობაგოსა და თურქეთში. www.bp.com/countrysustainabilityreports www.bp.com/worldwide

ცალკეული საწარმოების ანგარიშები

ქვეყნება აგრეთვე კონკრეტული საწარმოების ანგარიშები და მონაცემები ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის, წყალმიმღარებებისა და წყლის ხარისხის, ბომბრავალფეროვნებისა და საწარმოო ნარჩენების მრავის შესახებ. www.bp.com/siteresorts www.bp.com/environmentalmappingtool www.bp.com/casestudies

გამოხმაურება

თქვენი აზრი ჩვენთვის მნიშვნელოვანია. შეგიძლიათ მოგწეროთ ქვემოთ მითითებულ მისამართზე, საგარეო ურთიერთობათა განყოფილების სახელზე, ან ელ-ფოსტით მისამართზე: bpgeosust@bp.com

BP საქართველო, 0194, თბილისი, საბურთალოს ქ. №38

BP საქართველოს გასული წლების მდგრადი განვითარების ანგარიშების გაცნობა შესაძლებელია ვებ-გვერდზე: www.bpgorgia.ge

დიზაინერი

ბესიკ დანელია